Odkaz sv. Cyrila a Metoda

Mesačník Pravoslávnej cirkvi na Slovensku

Заповіт св. Кирила і Мефодія

Roč. LXVI/2020 ISSN 0139-9012

09/2020

Arcibiskup Juraj spolu s duchovenstvom a veriacimi oslávil celoeparchiálne duchovné slávnosti michalovsko - košickej eparchie v chráme Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Nižnej Rybnci

Stretnutie duchovných a ich rodín vo hvezdárni v Roztokách

Oslavy chrámového sviatku sv. proroka Eliáša v Kalnej Roztoke, časť Kalná

Oslavy chrámového sviatku Preobraženia Isusa Christa v Kašove

Oslavy sviatku Preobraženia Isusa Christa v Uličskom Krivom

A kto som ja?

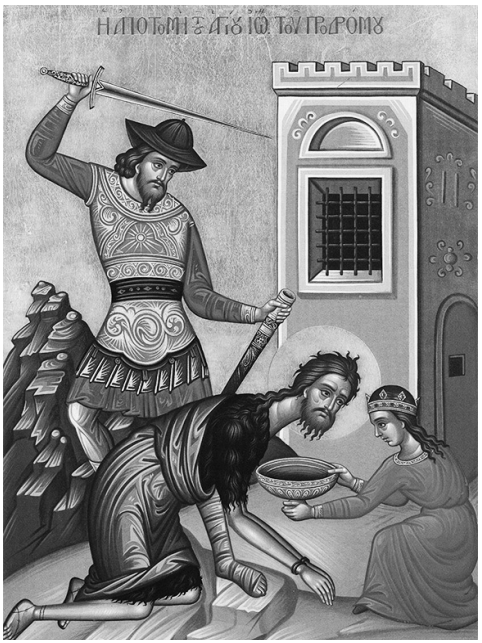

Svätý Ján Predchodca vedel, kým je. Sebapoznanie je podľa niektorých svätých otcov najväčším z duchovných darov. Svätý Ján bol Predchodcom, posledným prorokom prichádzajúceho Mesáša, teda posledným prorokom Starého Zákona. Naviac však vedel, kým nie je. Nebol Mesiášom.

„Prichádza však mocnejší ako ja. Ja nie som hoden rozviazať mu ani remienok na obuvi“ (Lk 3, 16).

29. augusta sme oslávili mučeníctvo sv. Jána Predchodcu ako koniec, ale tiež ako začiatok. Koniec, čiže smrť, nezatvára dvere, ona ich otvára. Svätý Ján ukončil svoju púť, keď Isus začal svoje verejné vystupovanie. Už nebolo treba Predchodcu. Prišiel Mesiáš.

Svätý Ján prinášal správu o pokání založenú na Mojžišovom zákone. Isus Christos nás volá k hlbšiemu pokániu založenom na pravde a milosti. Nie je to len pokánie zo skutkov, ale aj z úmyslov. Pokánie, ktoré premieňa, ktoré siaha zvonku do vnútra, do najhlbších úrovni ľudského bytia, vedomia aj nevedomia.

„Nezabiješ,“ hovorí Mojžišov zákon. Ale Isus nám vraví, aby sme sa nehnevali, lebo hnev vedie k vražde. ***„Nescudzoložíš,“*** hovorí Mojžišov zákon. Isus nám vraví, aby sme ani neudržiavali túžbu v našom srdci, lebo túžba vedie k cudzoložstvu.

Naše srdcia a mysle sú skladmi semienok, a to aj dobrých, aj zlých. Pokánie znamená robiť medzi nimi neustálu kontrolu a pestovať a živiť len tie, ktoré sú dobré. Svätý Maxim Vyznávač nás učí, že Božie príkazy sú tu k premene chaosu na poria-

dok. Hriešne činy sú znakom neusporiadaného života, srdca naplneného plodmi nezdravých semienok. Svätosť, je naopak, znakom usporiadaného života a srdca naplneného zdravými a užitočnými semienkami.

Preto pokánie nemá byť len vyznaním „vonkajších" hriechov, ale práve objavovaním a vyznaním zmätku pod povrchom: znepokojujúcich myšlienok, búrlivých emócií, strachu, neúprosných starostí a nevedomých procesov, ktoré nás vedú konať a reagovať ako otrokov diabla. Musíme sa očisťovať od všetkého, čo vzrušuje našu dušu. ***„Blahoslovení čistého srdca, lebo oni uvidia Boha"*** (Mt 5, 8). Svätý Izák o tom hovorí: ***„Očistite sa a uvidíte nebo v sebe. V sebe uvidíte anjelov a ich jas, a uvidíte Pána s nimi a v nich…"***

Duchovný domov človeka, ktorého duša bola očistená, je v ňom samom. Slnko, ktoré v ňom žiari, je svetlom Svätej Trojice. Vzduch, ktorý dýcha s každou myšlienkou, je Svätý Duch Utešiteľ. S takým človekom prebývajú anjeli. Ich život, ich radosť, ich dôvod na oslavu je Christos. Takýto človek sa raduje každú hodinu vo svojej duši a žasne nad krásou, ktorú vidí, stokrát jasnejšou než Slnko. Toto je Božie kráľovstvo ukryté v nás.

Ak nás naša duchovná činnosť a prax nevedú k hlbokej a dennej transformácii zvnútra navonok, tak je slabá a neefektívna. Ak je to tak, je to znamenie, že sme nepochopili Evanjelium a musíme byť otvorení nanovo vidieť to, čo sme mysleli, že chápeme. Duchovný život je neustály pohyb od smrti k životu, od temnoty k svetlu, od zmätku k pokoju. Existuje cesta od hriechu a biedy, ktoré nás ovplyvňujú, ale je to cesta, ktorá si vyžaduje nás celých. Boh od nás nežiada, aby sme odovzdali všetko, čo máme, ale všetko, čím sme. To zahŕňa všetko zlé, dobré aj obyčajné na každej úrovni ľudského vedomia. Ako nám pripomína svätý Izák, ľudské srdce je nekonečná priepasť plná anjelov a démonov. Aby sme vystúpili do neba, musíme zostúpiť do jej hĺbky a dovoliť Christovmu svetlu preniknúť do každého jedného jej zákutia.

Je to On, kto nás vedie, stupienok po stupienku, uzdravujúc, očisťujúc, posilňujúc všetko dobré v nás. Toto je cesta Kríža, cesta k očisteniu, na konci ktorej, ako vraví svätý Maxim, sa v nás môže narodiť samotný Christos.

Zdroj: Internet

Matuška Veronika

AKO SA MÁME MODLIŤ

Nikdy netreba prosiť u Hospodina nič pozemské. On lepšie vie ako my, čo je nám užitočné. Modlite sa vždy tak: „Odovzdávam, Hospodine, seba, svoje deti a všetkých rodných a blížnych do Tvojej svätej vôle." ***(Sv. Serafím Vyrický)***

Ty sám nepočuješ svoju modlitbu, akože chceš, aby Boh počul tvoju modlitbu? V modlitbe človek vystupuje k nesmrteľnému životu a stavia sa vyššie od smrti a porušenia. ***(Sv. Ján Zlatoústy)***

Proroctvá a predobrazy Presvätej Bohorodičky v Starom Zákone a ich uplatnenie v liturgických textoch Pravoslávnej cirkvi (I)

„Небесную дверь, и кивот, всесвятую гору, светозарный облак воспоим, небесную лествицу, словесный рай, Евино избавление, вселенныя всея великое сокровище...“ Tieto slová sa spievajú na začiatku bohorodičnu 8. hlasu v nedeľu na utreni po 1. kafizme. Táto pieseň je jednou z mnohých, v ktorých Cirkev oslavuje Presvätú Bohorodičku a prosí o Jej pomoc a Jej príhovor pred Jej Synom – Isusom Christom. Zároveň je aj piesňou, v ktorej sa spomína naraz veľké množstvo starozákonných predobrazov Presvätej Bohorodičky.

„Nebesnaja dverj“ ako vráta chrámu, ***„kivot“,*** čiže Archa Zmluvy, ***„vsesvjataja hora“*** z Knihy Žalmov, ***„nebesnaja listvica“*** (Jakubov rebrík do neba) sú len 4 z desiatok proroctiev a predobrazov Presvätej Bohorodičky v Starom Zákone. Pri úcte, ktorú Cirkev vzdáva Bohorodičke, je len prirodzené, že sa tieto miesta stali súčasťou rôznych druhov liturgických textov a môžeme ich počuť na väčšine bohoslužieb a aj takto dôstojne oslavovať Prečistú Božiu Matku.

1. kniha Mojžišova

Už v samotnom začiatku knihy 1. knihy Mojžišovej nachádzame prvý predobraz Bohorodičky, ktorým je panenská zem, ktorá aj napriek tomu, že nebola obrábaná ľudskými rukami ani skropená vlahou, vydala mnoho plodov a bolo z nej vytvorené telo prvého človeka – Adama. Tak ako tento Adam telesne ***„vzišiel“*** od tejto panenskej zeme, tak aj Nový Adam – Isus Christos – sa telesne narodil od Bohorodičky; tak ako z tejto zeme vyrástol raj bez toho, aby boli zasadené semená, tak sa narodil Christos z Bohorodičky bez muža.

V liturgických textoch nájdeme tento predobraz napríklad v 3. ikose akafistu Bohorodičke: ***„Радуйся, ниво, растящая гобзование щедрот;“***, v nedeľu na utreni 6. hlasu po 1. kafizme: ***„Prednapisújet Hedeón začatije... prozjablá jesí bez símene, Zemlé***

svjatája, mírovi spaséňije, Christá Bóha nášeho, Blahodátnaja", alebo v predvečer sviatku Blahoviščenija v prvej stichire na Hóspodi vozzvách: ***„Sovít prevíčnyj otkryvája Tebí Otrokovíce, Havrijíl predstá, Tebé lobzája i viščája: Rádujsja, Zemlé nenasíjannaja,…"***

Ďalším predobrazom je aj raj, ako sad plný stromov a rastlín, ktoré boli nielen krásne vzhľadom, ale aj dobré chuťou. U Presvätej Panny rovnako vidíme krásne a dobré plody cností. Strom života v strede raja je Stromom Života – Isusom Christom – v útrobe Presvätej, o čom spievame v katavasiji 9. piesne na Rožďestvo Bohorodicy – ***„Tájin jesí Bohoródice Ráj, nevozďílanno vozrastívšij Christá,"*** alebo na veľkej večerni v predvečer rovnakého sviatku v stichirách: ***„Dnés Íže na razúmnych Prestólích počivájaj Bóh…ot neplódnaho bo kórene Sád živonósen izrastí nám, Máter Svojú".***

„I vraždu položu meždu toboju i mežu ženoju i meždu simenem tvojim i simenem toja; toj tvoju bľusti budet hlavu, i ty bľusti budeš jeho pjatu" (1 Mjž 3, 15). Tieto slová, ktoré hovorí Boh hadovi (ktorý je vlastne Satanom), sú prvým proroctvom o Bohorodičke v Starom Zákone a zároveň prekliatím (csl. kľátva). Žena, o ktorej sa v nich hovorí, je Presvätá Panna, ktorej potomstvo je Christos, Spasiteľ sveta, ktorý svojou obeťou na Kríži vyslobodzuje človeka z okov pekla, do ktorých upadol, keď Eva zhrešila.

„Razrišénije kľátvy" alebo ***„Jévino izbavlénije"*** sú termíny, ktorými sa v liturgických textoch označuje Bohorodička v súvislosti s týmito slovami, keďže skrze Bohorodičku bolo ľudstvo zbavené tohto prekliatia, viď napr. už vyššie spomenutú stichiru Blahoviščenija ***„Sovít prevíčnyj otkryvája Tebí Otrokovíce…. rádujsja, Razrišéňije kľátvy: rádujsja, Adámovo Vozzváňije, s Tobóju Hospóď."***

Starobylá Ikona Narodenia Presvätej Bohorodičky v chráme sv. Jachima a Anny v srbskom monastieri Studenica (r. 1304).

Tu vidíme aj výnimočný predobraz Bohorodičky v Eve, ktorá vystupuje ako jej protiklad. Skrze Evu prišla do sveta Smrť a skrze Bohorodičku prišiel Život. Máriina poslušnosť radostnej zvesti Gabrielovej znamená nádej pre ľudstvo, na ktorú čakalo od času, kedy Eva poslúchla slová Satana. Eve bolo povedané, že bude rodiť deti v bolestiach, avšak archanjel hovorí Presvätej ***„Rádujsja Blahodátnaja".***

Okrem štandardných referencií na Evu v množstve liturgických textov nachádzame zaujímavý text aj vo Veľkom kánone sv. Andreja Krétskeho: ***„Vmísto Jévy Čúvstvennyja, mýslennaja mí býsť Jéva, vo plóti strástnyj pómysl, pokazújaj sládkaja, i vkušájaj prísno hórkaho napojéňija."***

Predobrazom Bohorodičky je aj Noemova archa (csl. kovčeh). Postavenie archy z nehnijúceho dreva (1 Mjž 6, 14) odkazuje na panenstvo Bohorodičky. Archa zachránila Noeho s potomstvom od zahynutia v potope a cez Presvätú sa ľudstvo zachránilo pred večnou smrťou. Rovnako tak aj holubica, ktorú Noe vypustil z korábu, je predobrazom Bohorodičky.

S týmito predobrazmi sa stretávame napr. v 4. piesni Veľkého kánona vo štvrtok 5. týždňa Štyridsiatnice: ***„Rádujsja, Prestóle ohnezráčnyj, rádujsja, Svitíľniče sviščenósnyj, rádujsja, Horó osvjaščéňija, Kovčéže Žízni, svjatých Svjatája síne"*** alebo na chvalitných stichirách Pochvaly Bohorodicy: ***„Sokrovénnoje tájinstvo, i ánhelom nevídomoje, Havrijíl uvirjájet Archánhel, i k Tebí nýňi priídet Jedíňij Netľínňij, i dóbrij Holubíci…"***

V liturgických textoch veľmi málo spomenutý predobraz Bohorodičky je Sára, manželka Abraháma a matka Izáka, ktorý je predobrazom Christa, pozri Bohorodičen 7. piesne kánona na utreni sviatku proroka Zachariáša (5. septembra podľa juliánskeho kalendára): ***„Сарра, рождши Исаака, образ Иисусов: радость ми сотвори Господь, глаголаше; Образованнаго Исааком рождшая и девствующая, паче радуйся, Всепетая Мати Дево."***

Naopak, pomerne dosť rozšíreným predobrazom Bohorodičky je rebrík, ktorý videl Jakub vo sne (1 Mjž 28, 12). Zmienky máme napr. v Bohorodične Oktoicha 8. hlasu po 1. kafizme v nedeľu na utreni: ***„Nebésnuju dvérj, i Kivót ... nebésnuju Ľístvicu, slovésnyj Ráj",*** v prvej stichire na Hospodi vozzvach v predvečer Blahoviščenija: ***„Sovít prevíčnyj otkryvája Tebí Otrokovíce, Havrijíl predstá … rádujsja, Móste k nebesém prevoďáj, i Ľístvice vysókaja, Júže Iákov vídi…",*** alebo v rovnakej stichire v predvečer Uspénija ***„O dívnoje čúdo! Istóčnik žízni vo hróbi polahájetsja, i Ľístvica k nebesí hrób byvájet:".***

Mgr. David Kosť

Literatúra:

Православная энциклопедия Азбука веры. 1904.Dostupné na Internete: https://azbyka.ru/otechnik/prochee/skazanija-o-zemnoj-zhizni-presvjatoj-bogoroditsy/

Velíkij Sbórnik. Prešov: Metropolitná rada Pravoslávnej cirkvi na Slovensku, 2002..

Киприан, И. *Око церковное — литургическая библиотека. 2005*. Dostupné na Internete: http://www.liturgica.ru/bibliot/kipr_lil/kiprlil3.html

Лопухин, п. А. (1904). *Православная энциклопедия Азбука веры*. 1904. Dostupné na Internete: https://azbyka.ru/otechnik/Lopuhin/tolkovaja_biblija_25/

Moja spomienka na detstvo

História Christovho kríža je nám dobre známa a je nám známe aj nesenie nášho kríža, na ktoré má každý svoju príhodu, svoje skúsenosti, ako prekonávať určite ťažkosti v životných situáciách. Mňa pri tejto téme napadlo moje detstvo.

Narodil som sa v roku 1962 v prešovskej nemocnici rodičom kňazovi Jánovi Biloruskému a jeho manželke Anne. V tom čase sme bývali v Soboši na fare, kde bol môj otec správca cirkevnej obce. Keď som mal asi 4 roky, otec dostal ponuku ísť na väčšiu cirkevnú obec v okrese Stará Ľubovňa, do obce Jakubany. Moja sestra Nataša opustila svojich spolužiakov, lebo je o 5 rokov staršia, ja svojich bratrancov a kamarátov a rodičia svojich veriacich.

Privítanie na cirkevnej obci Jakubany bolo veľkolepé. Ľudia nás čakali pred dedinou s procesiou, privítali našu rodinu a otec sa pridal k procesii veriacich a išiel pešo pred chrám a potom na farskú budovu. Bolo to veľmi srdečné privítanie.

V chráme na bohoslužbách bola vždy celá dedina, dievčatá v krojoch na jednej strane a chlapci na druhej, dodržiavali vždy svoje tradície.

Prišiel rok 1968 a vtedy prišla chvíľa nesenia svojho kríža a vyznanie pravoslávnej viery. Na faru prišli misionári presviedčať na úniu. Priniesli určitú sumu peňazí, ale otec ponúkané peniaze neprijal a vravel, že bol vysvätený ako pravoslávny kňaz a takým aj ostane. No jeho kantor bol za úniu, a tak sa veriaci začali deliť. O pár dní sme mali vybité okná na fare, začali sme bývať v jednej izbe, v kuchyni, kde otec zbil dosky do okna, aby kamene nepreleteli do izby a náhodou nám neublížili. Potom zatvorili pred nami chrám, otec aj s pravoslávnymi veriacimi začali slúžiť na fare, aj to dráždilo tých ľudí, ktorí nás predtým srdečne vítali. V noci potúžení alkoholom, mladíci nás išli vyhodiť z farskej budovy, chceli biť otca, no otec sa postavil odvážne do dverí, aby nás chránil. Prežívali sme veľmi ťažké chvíle, o par mesiacov priviezli uniatskeho kňaza, aby obsadil farskú budovu. Pravoslávni obstúpili faru a nedali ju. Strhla sa veľká bitka, povytrhávali dosky z plota a bili sa navzájom. Na cirkevnú obec prišli nadriadení z Prešovskej pravoslávnej eparchie riešiť túto udalosť. Aj pri tejto návšteve sa strhla veľká bitka medzi veriacimi, kde to ukončila až polícia slzným plynom. Počas týchto incidentov moja sestra a ja sme boli schovaní u susedov. Pri poslednom incidente, kde nás prišli vysťahovať rozzúrení ľudia, chceli zabiť môjho otca, tak sme sa schovali na povale, celá rodina aj s pár pravoslávnymi ženami. Ľudia kričali: „Zabite toho juhasa – pastiera". Potom začali

kričať: „Podpáľte faru, nech zomrie!“ Až po čase prišla polícia, zišli sme dolu z pôjda a prechádzali sme okolo tohto davu rozzúrených ľudí, ktorí stále kričali a nadávali v sprievode policajtov. Polícia nás sprevádzala až von z dediny a z okna sme videli ako na vozoch nám vezú náš nábytok do starého domu. To bol nepríjemný a nezabudnuteľný zážitok z detstva. Potom sme pol roka bývali u strýka Andreja vo Vyšnom Orlíku na fare, kde som začal chodiť do druhého ročníka asi pol roka, a potom sme sa presťahovali na Eparchiálny úrad do Prešova, kde nás prichýlil nebohý vladyka Nikolaj.

Prešli roky, ale na túto udalosť sa nedá zabudnúť. Asi po desiatich rokoch sme išli cez Starú Ľubovňu a otec to zatočil na Jakubany, mamka začala veľmi plakať, lebo sa bála vojsť do dediny. V aute sedela veľmi vystrašená, pokiaľ sme neprešli celou dedinou. Uspokojila sa až po niekoľkých rokoch, keď sme tam prišli na návštevu k našim známym.

Tieto moje spomienky píšem preto, aby sa nezabudlo na dianie v roku 1968, kde bolo plno takýchto kňazov, ktorí trpeli aj so svojimi rodinami, ktorí tiež určite nechcú, aby sa na tieto udalosti len tak zabudlo. Keď som prišiel na cirkevnú obec do Klenovej, pri mojom uvádzaní som spomenul rok 1968, že pre tieto udalosti som nechcel byť kňazom, no napriek tomu môj otec veľmi túžil, aby som sa ním stal a tak to Boh zariadil, že som sa ním aj stal a hneď som bol hlásený na krajský cirkevný úrad, že poburujem veriacich. Každý z nás by si mal svoje spomienky chrániť a z nich sa aj poučiť. Prežil som aj ja so svojou rodinou podobný rok, a to v rokoch 1989-90. Bolo to podobné tomu, čo som prežíval v detstve, no chvála Pánu Bohu nebolo to až také strašné.

A tak prajem všetkým nám, kňazom a veriacim, aby sme niesli svoj kríž pokorne a s úctou, lebo vieme, že Boh je s nami, ktorý nám ho pomáha niesť.

Aj touto cestou chcem poďakovať všetkým veriacim z Jakuban, ktorí nás chránili a ktorí aj do tejto doby zostali verní pravoslávnej viere.

Mitr. prot. Mgr. Ján Biloruský,
správca cirkevnej obce Klenová

Ako znašať súženia?

Znášaj statočne v tomto dočasnom živote všetky Bohom posielané súženia, aby si sa tešil večne v budúcom veku. Lebo kto neznáša tu súženia, ten nezíska tam radosti.
(Sv. Dimitrij Rostovský)

UTRPENIE SVÄTÉHO JEROMARTÝRA IRINEJA, BISKUPA SIRMIJSKÉHO

(Pamiatka svätca sa podľa cirkevného kalendára oslavuje 26. 3. a 22. 8., v občianskom kalendári pripadá na 8. 4. a 4. 9).

Za panovania bezbožných rímskych cisárov Diokleciána a Maximiána[1], počas krutého prenasledovania kresťanov, bol biskupom v Sirmiu[2], v panónskom[3] meste, muž mladý, no dokonalý vo viere všeobecnej (Cirkvi) a Hospodinovom zákone. Jeho meno bolo Irinej. Pre lásku a svedectvo o Christovi podstúpil mnohé prenasledovania a stal sa hodným víťazného venca mučeníctva. Sirmijskí vojaci Irineja zatkli a priviedli do Panónie k igemonovi[4] Próbovi. Próbos mu riekol: ***„Podriaď sa cisárskym zákonom a prines obeť našim bohom.“*** Biskup Irinej odpovedal: ***„Ten, kto prináša obetu falošným bohom, a nie jedinému pravému Bohu, bude spomedzi svojho ľudu odstránený.“*** Prefekt povedal znova: ***„Najmilostivejší cisári prikázali všetkým, aby buď priniesli obeť bohom, alebo budú podrobení mukám.“*** Svätec odvetil: ***„Ja mám (však) prikázané radšej prijať najťaživejšie muky, ako by som sa mal zriecť pravého Boha tým, že prinesiem obeť démonom.“*** Igemon znova zopakoval: ***„Buď prinesieš obetu bohom, alebo ihneď prikážem, aby ťa mučili.“*** Irinej odpovedal: ***„Budem sa radovať, ak tak so mnou učiníš, lebo potom budem aj ja účastníkom utrpení môjho Hospodina.“*** Vtedy miestodržiteľ prikázal ihneď vydať svätca na mučenie. Počas neho sa igemon opýtal: ***„Čo hovoríš teraz, Irinej? Prinesieš žertvu bohom?“*** On na to reagoval: ***„Ja dobrým martýriom prinášam žertvu môjmu Bohu, ktorému som aj vždy obetoval.“***

Keď prišli a zočili muky Irinejovi rodičia i jeho domáci, prosili ho, aby pamätal na svoju mlaď a podriadil sa cisárovým príkazom. Nariekali jeho otec i mať, mocne zaň plakali všetci blízki, priatelia i príbuzní a akoby jednohlasne volali: ***„Zľutuj sa, Irinej,***

---

[1] Rímska ríša sa delila na východnú a západnú časť. Na Východe vládol Dioklecián, na Západe jeho priateľ Maximián. Vládli v rokoch 284-305 po Christovi.

[2] Sirmium – starobylé mesto v Dolnej Panónii, v povodí rieky Sávy. Do dnešných dní sa zachovali jeho ruiny blízko mesta Sriemska Mitrovica, Srbsko.

[3] Panónia – jedna z významných južno-dunajských oblastí Rímskej ríše. Panónska katedra bola starobylá, jej pôvod sa odvodzuje od apoštola Andronika, jedného zo 70., ktorý bol príbuzný apoštola Pavla. Na túto katedru bol neskôr ustanovený aj slovanský učiteľ, moravský arcibiskup sv. Metod.

[4] Igemon – vladár určitej oblasti, veliteľ, miestodržiteľ, prefekt.

nad kvitnúcou krásou svojej mladosti!" Avšak svätec odvetil: ***„Slová môjho Hospodina, Iisusa Christa, sú takéto: Kto sa pred ľuďmi zriekne mňa, toho sa zrieknem aj ja pred mojím nebeským Otcom*** (Mt 10, 33). ***Preto vedzte, milovaní, že ani svojimi prosbami, ani cisárovými hrozbami, ani nijakým iným spôsobom nebudete schopní odvrátiť ma od Boha a Jeho zákona. Ja som celou (svojou) mysľou upriamený na nádej povolania, ktoré pochádza zhora"*** (Kol 3, 2).

Pri opätovnom predvedení presviedčal Próbos Irineja, hovoriac: ***„Buď dojatý, trebárs aj slzami tých, ktorí trúchlia za tebou a, zanechajúc svoju nerozumnosť i zmilujúc sa nad svojou mladosťou, prines obetu bohom."*** Na toto svätec reagoval: ***„Ak takúto obeť neprinesiem, tak si preukážem milosrdenstvo na večnosť."***

Vtedy bol svätec na nejaký čas vsadený do temnice, kde ho postihli rôzne choroby. Raz o polnoci hol dal miestodržiteľ znova zavolať a hovorí mu: ***„Už dosť teba, aj tých múk, ktorým si bol podrobený počas dlhej doby. Radšej pristúp a prines obetu našim bohom."*** Svätý Irinej odpovedal: ***„Ak si sa rozhodol, čo so mnou urobíš, vykonaj to čím skôr, a neodkladaj to. Vedz, že naďalej zotrvám vo vyznávaní Christovho mena, ktoré som vyznával doteraz. Som teraz a do konca zostanem pevný a nemenný."*** Tak rozhnevaný igemon prikázal ďalej pokračovať v mučení a biť ho palicami. Počas toho Irinej zvolával: ***„Mám Boha, ktorého som sa naučil uctievať od najútlejšej mladosti: Jemu sa klaniam. Jemu aj prinášam obetu, ale nemôžem sa klaňať bohom, ktorí boli učinení ľudskými rukami."*** Próbos mu hovoril: ***„Buď spokojný i za tie trýznenia, ktoré si už vytrpel; netúž po smrti."*** Biskup Irinej reagoval: ***„Ja nezomriem, lebo mne prislúcha život, a muky, ktoré si mi prisúdil za meno môjho Hospodina, Iisusa Christa, nepociťujem. Prezradím ti dokonca omnoho viac: Nádejam sa, že skrze ne získam nie smrť, ale večný život."*** ***„Máš ženu?",*** opýtal sa Próbos. Svätý odvetil, že nemá. Vtedy sa Próbos ďalej pýtal: ***„Máš rodičov?"*** Svätec odpovedal: ***„Nemám."*** Próbos sa znova opýtal: ***„Máš synov alebo dcéry?"*** Aj na to svätý odpovedal, že nemá. Próbos sa spýtal: ***„A kto boli tí, ktorí nariekali a oplakávali ťa pri súdnom pojednávaní?"*** Svätý Irinej odvetil: ***„Plním prikázania môjho Hospodina, Iisusa Christa, ktorý povedal: Ak sa niekto nezriekne svojich rodičov a nezriekne sa všetkého svojho majetku, - nemôže byť mojím učeníkom*** (LK 14, 26) – ***a: Kto miluje otca, alebo matku, syna, či dcéru viac, ako mňa, nie je ma hoden*** (Mt10, 37). ***A teda, kto naozaj miluje Boha a v Ňom samotnom má nádej, ten prehliada pozemský zhon a nikoho nenazýva svojím otcom, okrem Boha."*** Próbos riekol: ***„Ale ja som počul, že máš synov. Preto hoc´ aj pre lásku k nim prines obeť bohom, aby v tebe nestratili otca."*** Svätý Irinej odvetil: ***„Moji synovia majú za otca Boha, ktorý je aj mojím otcom a klaniam sa Mu, lebo On môže zachrániť ich, aj mňa. Preto sa Naňho pravdivo a dokonale nádejame a zverili sme Mu naše duše kvôli tomu, aby sme nezahynuli. Ty však rob to, čo ti prikázali tvoji cisári."*** Próbos presvedčoval: ***„Zľutuj sa nad sebou i nad svojimi rodičmi. Prines žertvu bohom a podriaď sa cisárskym výnosom, inak ťa rozličnými tryznami odovzdám záhube."*** Irinej riekol: ***„Už som ti povedal, aby si robil so mnou, čo chceš, lebo ty dobre vieš, že nikdy neprinesiem obeť tvojim nehanebným bohom. A hľa! Viď, akú veľkú vytrvalosť mi daroval môj Hospodin, Iisus Christos proti tvojim i diablovým úkladom, skrze ktoré pripravil muky Božím svätým."***

Próbos riekol: ***„Hľa, vynesiem nad tebou rozsudok smrti, ak neprinesieš žertvu bohom.“*** ***S***vätý Irinej odpovedal: „***Tým ma potešíš, lebo rozsudok smrti ma privedie do večnej blaženosti.“*** Vtedy miestodržiteľ vyniesol rozsudok: „***Irineja, ktorý sa nepodriadil císárskym nariadeniam, prikazujem vhodiť do rieky.“*** Biskup povedal: ***„A ja som od teba očakával rôzne a ukrutnejšie mučenia, aby si spoznal ako sa kresťania pre vieru v Boha naučili prehliadať smrť. Radujem sa, aj keď si nado mnou vyniesol takýto rozsudok, keďže si ma vôbec neodsúdil k takýmto (trýzneniam).“*** Rozhnevaný prefekt prikázal najprv sťať jeho hlavu a telo potom vhodiť do rieky. Svätec ďakoval Bohu: ***„Dobrorečím Ti, Hospodine Iisuse, za to, že si mi daroval nezlomnú vytrvalosť pri vyznávaní Tvojho svätého mena, aby som sa stal hodným byť účastníkom Tvojej večnej slávy.“*** Kým ešte hovoril, priviedli ho na most zvaný „Artemis“. Tam sa Irinej zobliekol a pokorne sa modlil: ***„Hospodine Iisuse Christe, ktorý si sa rozhodol trpieť za spásu sveta! Nech sa otvoria Tvoje nebesá, aby prijali dušu Tvojho verného služobníka Irineja, ktorý bol kvôli Tvojmu svätému menu vzatý na mučenie spomedzi Sirmijskej všeobecnej cirkvi. Neodmietam prijať smrť, avšak uprosujem, Hospodine, Tvoje neopísateľné milosrdenstvo, aby si uchránil a zachoval ľud Tvojej Sirmijskej cirkvi pred každým nastávajúcim nebezpečenstvom i zlobou, aj pred viditeľnými a neviditeľnými nepriateľmi; tak isto privoľ, aby bol (tento ľud) upevnený v Tvojej svätej viere.“***

Po dokončení modlitby bol svätec sťatý a vhodený do rieky Sávy. Sirmijský biskup, svätý Irinej, bol umučený 26. marca roku 304, za správy Panónie miestodržiteľom Próbom, za kraľovania nad nami nášho Hospodina, Iisusa Christa, ktorému (nech bude) sláva na večné veky, amiň.

Zdroj: Životy svätých podľa sv. Dimitrija Rostovského. Dostupné na Internete: https://azbyka.ru/otechnik/Dmitrij_Rostovskij/zhitija-svjatykh/273

Spracoval: ***Jerej Mgr. Peter Dobrík***

AKÝ JE NÁŠ VZŤAH K INÝM ĽUĎOM?

Nezabúdajte na slová, ktoré povedali starci. Od blížneho závisí život a smrť... Snaž sa, aby si získal život a vyhol sa smrti. Žijúc s tými, s ktorými žiješ, snaž sa mať prikázané apoštolom, čiže dobrotivosť, milosrdenstvo, súcit a lásku, ktorá je naplnením zákona. A ako? Počuj, čo hovorí apoštol: ***„Jedni druhých bremena znášajte a tak naplníte zákon Christov“*** (Gal 6, 2). **(Sv. Ambróz Optinský)**

Všetkých si cti ako Božie obrazy, všetkým želaj dobre a podľa možnosti aj dobre čiň, pred všetkými buď pokorný, raduj sa s radujúcimi a súciť so smútiacimi, nikoho neodsudzuj a neponižuj, ba ani v myšlienkach a citoch, pred hľadajúcimi u teba radu a poučenie pravdu neskrývaj, ak ju poznáš, ale sám sa za učiteľa nikomu nenúkaj, zo všetkého najviac zachovávaj pokoj a súlad so všetkými a buď pripravený kvôli tomu priniesť akékoľvek obety, všemožne sa vyhýbaj tomu, aby si nikoho nepokúšal. **(Sv. Nikodém Svätohorec)**

SVÄTÝ SPIRIDON, VEĽKÝ DIVOTVORCA TRIMIFUNTSKÝ (II)

Zázraky

Raz postihlo ostrov Korfu veľké nešťastie. Jeho obyvatelia nemohli žať a zberať úrodu z polí. Všetko im zničila búrka. Tí, ktorí mali zhromaždenú pšenicu vo svojich sýpkach z minulého roku, jedli, pili a zabávali sa. Nebrali ohľad na chudobných. Aby ešte viac zbohatli, dvíhali ceny.

V čase veľkého hladu a zúfalstva prišiel istý chudobný človek so slzami v očiach k jednému boháčovi a povedal mu: ***„Prosím ťa, veľmi ťa prosím, požičaj mi trochu pšenice, aby som zachránil svoju rodinu“.*** Keď to hovoril, kľakol si na kolená pred boháčom, aby sa nad ním zľutoval. Avšak jeho kamenné srdce sa neobmäkčilo. Nebolo v ňom štipky dobroty. Ironicky a chladne sa na neho pozeral. Nezmohol sa ani na to, aby mu povedal aspoň nie...

Vtedy tento chudobný človek pochopil, že márne čaká zľutovania od chamtivca. Prestal prosiť, dvihol sa a odišiel. Aby si však uľavil, utekal k sv. Spiridonovi. Vyrozprával mu o ťažkých dňoch, ktoré prežíval. Hovoril mu o tvrdosti boháča. Spiridon ho pozorne vypočul a povedal mu: ***„Nezarmucuj sa. Zajtra uvidíš svoj dom plný bohatstva a boháča budú všetci odsudzovať a vysmievať sa z neho. Bude ťa prosiť, aby si sám zobral toľko pšenice, koľko potrebuješ“.*** Chudobný to považoval za útechu pre chorého a myslel si, že Spiridon to povedal, len aby ho utešil.

O polnoci sa začalo blýskať a hrmieť. Husto pršalo a o chvíľu sa strhla hrozná búrka. Voda sa všade rozliala a brala všetko, čo jej stálo v ceste. Tiekla aj do sýpky boháča. Pšenica i strukoviny boháča sa spolu s vodou vyliali na cestu. Jeho veľká sýpka s toľkým bohatstvom už neexistovala. Kto chcel, mohol zbierať na ceste jeho pšenicu. Nasledujúci deň sa búrka utíšila. Boháč sa prizeral na nešťastie, ktoré ho postihlo, a veľmi plakal.

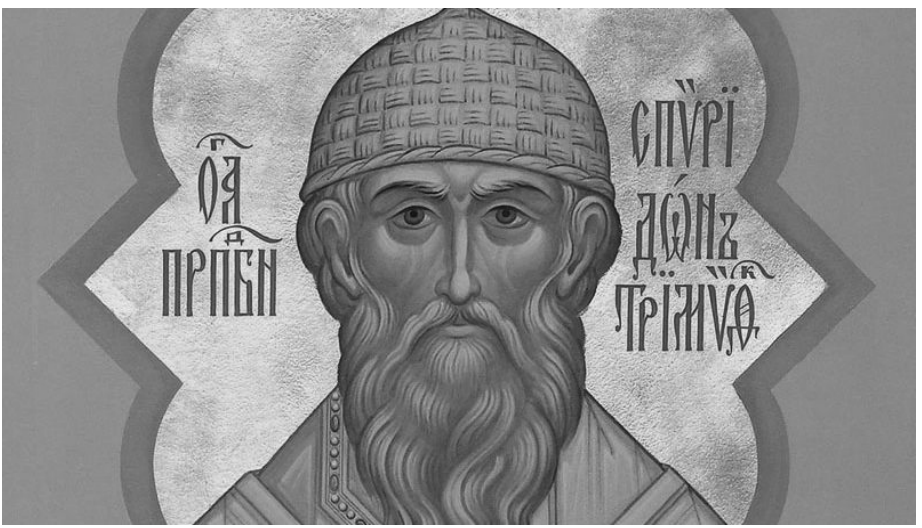

Mnohí chudobní, medzi nimi aj ten, ktorý si od neho chcel požičať trochu pšenice, tam bežali, aby si niečo vzali a nasýtili svoje rodiny. Keď nemilosrdný boháč videl, ako si rozoberajú jeho bohatstvo, nepreukázal svoju zlobu. Ba, naopak, aby sa ukázal ako ľudomilný, hovoril chudobným, aby si zobrali z pšenice koľko chcú. A tak chudobný, ktorý prosil o pomoc, ale nedostal ju, naplnil svoj dom pšenicou.

Raz iný chudobný, známy sv. Spiridona, sa ocitol vo veľkej núdzi. Jeho rodina hladovala a nemala ani kúsok chleba. Aj on navštívil toho istého boháča, aby si od neho požičal pšenicu. Veril, že sa tento chamtivec zmenil po prvom výstražnom treste, ktorý na neho dopustil Boh. Ale mýlil sa. Boháč zostal rovnaký, a dokonca ešte tvrdší ako predtým. Len čo počul chudobného, povedal mu: ***„Bez peňazí ti nedám ani zrnko pšenice!"*** Chudobný odišiel a zašiel za Spiridonom. Vyrozprával mu o svojom nešťastí a sťažoval sa na správanie boháča. Svätý Spiridon, ktorý vedel posilniť vieru a zmierniť zármutok, utíšil jeho bolesť i poslal ho domov.

Ráno Spiridon prišiel do domu chudobného a dal mu kúsok zlata v tvare hada a povedal mu: ***„Choď, dieťa moje, daj toho krásneho zlatého hada ako zálohu, aby si zobral, čo potrebuješ".*** Chudobný sa potešil a ihneď utekal do domu boháča. Len čo zbadal tento chamtivec zlato v rukách chudobného, zostal celý bez seba. Jeho tvrdá a krutá tvár bola okamžite láskavá. Pekne ho prijal a dal mu toľko pšenice, koľko potreboval, na sejbu i na jedenie pre celú rodinu. Keď prišla žatva, vďaka Božej vôli mal chudobný na svojom poli veľkú úrodu, takže mohol vrátiť boháčovi svoj dlh a naspäť si vziať zlatého hada, ktorého mu dal ako zálohu. Bol veľmi šťastný a hneď išiel k sv. Spiridonovi, aby mu vrátil kúsok zlata a poďakoval mu. Spiridon vzal zlato do rúk a so sladkým úsmevom svätej duše mu povedal: ***„Poďme teraz, dieťa moje, vrátime toto zlato ľudomilnému Bohu, ktorý ho s láskou požičal".*** Obaja išli nejaký kúsok a mlčali. Pri jednej peknej záhrade Spiridon zastal a položil zlato na zem. Zodvihol oči k nebesiam a modlil sa so slovami: ***„Vládca, Hospodi Isuse Christe! Ty môžeš všetko stvoriť, zmeniť a pretvárať svojou vôľou. Ako v dobe Mojžiša si premenil jeho palicu na hada a ako toto zlato si urobil z hada, urob aj teraz takúto premenu. Prosím Ťa, daj mu počiatočnú podobu, aby bolo oslávené Tvoje Najsvätejšie meno, a aby sa tento človek dozvedel o Tvojej starostlivosti o nás pominuteľných".*** Vtedy sa uskutočnil veľký zázrak. Kov postupne strácal svoj lesk. Potom sa začal hýbať a vlniť. Ožil a bol z neho plaz. Bol to had, ktorý sa plazil do svojho hniezda, odkiaľ ho vzal sv. Spiridon a premenil na zlato. Chudobný človek zostal celý bez seba, keď videl tento prekvapujúci a zvláštny zázrak. Kľakol si na zem, začal plakať a hovoril: ***„Bože, ďakujem Ti za to, že si mi ukázal Tvoju Božiu moc. Som nehodný cti, ktorú si mi preukázal".*** Spiridon ho zodvihol zo zeme a povedal mu, aby oslavoval všemohúceho Boha a nikdy sa nespoliehal na ľudí.
(Pokračovanie)

Z internetových zdrojov pripravil: ***o. Nikodím (Dušan Tomko)***

„Ajhľa, teraz je deň spasenia“
(2 Kor 6, 2)

Myšlienka o spasení, ku ktorej sú povolaní všetci ľudia a ktorá sa predkladá všetkým bez rozdielu, je sama osebe natoľko rozumná, nakoľko je potešujúca. Hovoriac bez zaujatosti, každé stvorenie môže jednoznačne povedať, že ***„Hospodin je dobrotivý voči všetkým, Jeho milosrdenstvo sa rozprestiera nad všetko Jeho stvorenie“*** (Ž 144, 9). A táto pravda o Bohu sa v duchu slov Svätého Písma odhaľuje vo všetkých Božích cestách a vo všetkých Jeho skutkoch (Ž 144, 17). Preto medzi samotnými Božími stvoreniami nenájde sa ani jedno také, ktoré by spolu so svojím bytím nedostalo od Boha veľa dobrodení, tak duchovných, ako aj fyzických, v duchu slov samotného Christa, každé ***„podľa jeho schopností“ (***Mt 25, 15) a primerane aj jeho potrebám. Človek viac ako všetky iné stvorenia sám na sebe prežíva účinky tejto otcovskej dobrotivosti a starostlivosti, pretože v každom pozemskom stvorení, ktoré ho obkolesuje, sú všetky dobrodenia materiálne a bohatstvá prírody dané pre neho; všetko udeľované mu od Boha Jeho štedrou a dobrotivou rukou má zvyšovať jeho blahobyt, pohodu a každodenné radosti. Vychádzajúc z tejto skutočnosti, nikto by nemal pochybovať o všetkých blahých zámeroch Stvoriteľa. Keď tieto s takou samozrejmosťou boli odkryté v dare existencie života na Zemi, či azda možno pochybovať o tom, že sa odhaľujú aj v dare nesmrteľnosti, ktorým oplýva iba človek, stvorený na Boží obraz a Božiu podobu (1 Mjž 1, 26)? Či vôbec možno pripustiť domnienku, žeby Boh, prejavujúc starostlivosť o najmenšie stvorenia, ponechal nesmrteľnú dušu človeka večného blaženstva a spasenia? Takáto domnienka sa mohla objaviť v pohanskom svete, nikdy však vo svete kresťanskom – veď by to bolo nečestné, nepravdivé a rúhavé. Takúto domnienku zavrhujú tiež všetky svedectvá Písma tak Starého, ako aj Nového Zákona.

Už prvé stránky Písma spolu s príhovorom predneseným po spáchaní prvého hriechu predkladajú prísľub o spasení človeka, ktorým sa obracajú ku všetkým Adamovým deťom (1 Mjž 3, 15). Podobný prísľub je opakovaný aj patriarchom s tým istým charakterom všeobecnosti: ***„V tvojom (Abrahámovom) potomstve požehnané budú všetky národy zeme“*** (1 Mjž 22, 18). Ak teda spolu s menom Božieho národa získa

izraelský národ prednosti zákona a zjavení, tak nie preto, aby ich ponechal u seba, ale preto, aby chránil a zachoval túto svätyňu a rozšíril svetlo pravdy medzi inými národmi. Ak aj dostali príkaz nežiť a nestýkať sa s pohanmi, tak nie preto, aby im zastavili cestu k pravde a spaseniu, ale iba preto, aby sa od nich mravne nenakazili. Nádvorie pred prahom svätyne prenechané pohanom, kázeň proroka Jonáša v Ninive, odpustenie, ktoré Boh daroval obyvateľom tohto pohanského mesta, divné znamenie s ricínovníkom, ktorý za noc vyrástol a za noc zahynul, čo malo byť pre proroka znamením toho, ako je Bohu drahé spasenie Jeho detí (Jon 1.-4. kap.), a napokon obzvlášť dlhý rad proroctiev počas niekoľkých stáročí pripravujúcich národ na príchod Toho, ktorý bol očakávaním národov a v ktorom bolo bohatstvo všetkých národov – to všetko dostatočne svedčí o tom, že ak potomkovia Abrahámovi boli pozbavení spasenia, tak nie z Božej viny, ale z ich vlastnej – svojou pýchou, márnivosťou a hriešnou samoľúbosťou svojho srdca. Ani Isus Christo nenecháva v tom nikoho na pochybách. Hoci vysiela svojich učeníkov, ešte slabých vo viere, najprv ***„k ovciam strateným z domu izraelského“*** (Mt 10, 6), predsa len celé Jeho učenie má všeobjímajúci zmysel a ohlasuje všeobecnosť spasenia, pre ktoré sa On aj zjavil vo svete. Jasným dôkazmi toho sú vzrušujúce príbehy z Evanjelia o pohanskom stotníkovi (Mt 8, 5-13), o žene kanaánskej (Mt 15, 21-28), podobenstvá o milosrdnom Samaritánovi (Lk 10, 25-37), o mýtnikovi a farizejovi (Lk 18, 9-14), o robotníkoch, ktorí dostali rovnakú mzdu za nerovnaký čas práce vo vinici (Mt 20, 1-16), tiež beseda Isusa Christa so ženou Samaritánkou (Jn 4, 1-42) a ďalšie iné, a nakoniec aj jasný príkaz Spasiteľa apoštolom: ***„Choďte po celom svete, kážte Evanjelium všetkému stvoreniu“*** (Mk 16, 16) a tiež: ***„Čiňte mi učeníkmi všetky národy...“*** (Mt 28, 19).

Nemožno tu nespomenúť aj celé slúženie Spasiteľa, zavŕšené obeťou na kríži. Jeho kríž stal sa znamením spasenia, kríž, ku ktorému všetci obracajú svoj zrak i srdcia, kríž, z ktorého sa modlil Isus k svojmu Otcovi za všetkých svojich nepriateľov (Lk 23, 34), kríž, z ktorého vytiekla krv, ***„ktorá volá hlasnejšie ako Ábelova“*** (Žd 12, 24).

A to všetko vedie kresťanov k tomu, aby vyhnali zo svojho srdca každú myšlienku o prednostiach jedných ľudí pred druhými v povolaní k spaseniu.

Takto ideu spasenia chápali aj apoštoli, keď boli vyslaní na kázeň, aby naplnili príkaz Spasiteľa. Takto ju chápal aj apoštol Filip, ktorý objasňoval etiópskemu dvoranovi slová proroka Izaiáša o budúcom údele Mesiáša (Sk 8, 26-39). Takto ju chápal aj apoštol Peter, keď tajomný úkaz, definitívne rozptýliac pozostatky židovských predpojatostí, vnukol mu nasledujúce presvedčenie: ***„Naozaj teraz poznávam, že Boh nikoho neuprednostňuje, ale v každom národe je Mu milý ten, kto sa Ho bojí a koná spravodlivo“*** (Sk 10, 34-35). Takto ju chápal aj veľký apoštol národov – sv. Pavel, ktorý založil viac cirkevných obcí ako všetci apoštoli dohromady. A takto ju chápala a stále aj chápe samotná Cirkev, ktorá sa usiluje viesť svojich verných cestou Christovou pre ich blaho a večné spasenie.

Úcta a sláva patrí dnes všetkým kresťanským dušiam a ušľachtilým srdciam, ktoré dokonale využívali svoje sily a čas, aby od samotného zrodu kresťanstva neochabovali v zápase proti nezdravým učeniam a deleniam v Cirkvi Christovej, aby hľadeli na Evanjelium Božieho kráľovstva nie ako na predmet sporov, pretekania sa či súperenia, ale ako na svetlo, ktoré je určené pre osvietenie celého sveta (por. Lk 2, 29-32) a každého človeka zvlášť, na nevyčerpateľné zjavenie a poodhalenie lásky Stvoriteľa ku všetkým stvoreniam, ako na všeobecné volanie všetkých, ktorí sa namáhajú a sú preťažení (Mt 11, 28), ktorí sú hladní a smädní po spravodlivosti (Mt 5, 6), ktorí hľadajú pokoj a snažia sa za ním (1 Pt 3, 11).

Na záver snáď ešte jedna myšlienka. Ak všetci, ktorí sa usilujú dosiahnuť spasenie vierou i skutkami, pokáním i láskou, vždy pociťujú potrebu poučenia, rady, kázania, napravovania, karhania i presvedčovania, t.j. spôsoby pôsobenia na ich srdce a vôľu. Takto sami spoznávajú, že človek môže, a ak túži po spasení, tak musí voľačo pre neho vykonať; a hoci nie všetci povolaní sú aj vyvolení, vinu nesmie hľadať v Bohu, ale v sebe samom, v svojich slabostiach a nedokonalostiach.

Prot. Peter Kormaník

ČO JE TO BLAHODAŤ

Blahodať v duchovnom živote je to isté, čo dych v telesnom živote. Človek bez dychu je telesne mŕtvy, kresťan bez blahodate nie je kresťan (Rim 8, 9), je mŕtvy duchom (Ef 2, 1). **(Peter, biskup tomský)**

Nehľadajte blahodať v nijakej inej viere, lebo pravda je iba v Pravoslávnej cirkvi, o ktorej Christos povedal: ***„Zbudujem si svoju Cirkev a brány podsvetia ju nepremôžu“*** (Mt 16, 18). **(Sv. Ján, arcibiskup šanghajský a san-francisský)**

Božia blahodať je spasiteľná sama v sebe, ale nespasí nás bez nás. **(Sv. Filaret, metropolita moskovský)**

„A NEUVEĎ NÁS DO POKUŠENIA, ALE ZBAV NÁS ZLÉHO. LEBO TVOJE JE KRÁĽOVSTVO, I MOC, I SLÁVA NA VEKY. AMEN“ (Mt 6, 13)

(Výklad podľa sv. Jána Zlatoústeho)

Spasiteľ tu jasne poukazuje na našu úbohosť, zosadzuje pýchu, učí nás neodmietať asketické počiny ani sa o nich svojvoľne snažiť. Takto môže byť pre nás víťazstvo oslnivejšie a porážka pre diabla citeľnejšia. Ak sme zapojení do boja, musíme v ňom mužne stáť. Ak niet žiadnej výzvy na boj, je potrebné v pokoji čakať dobu počinov, aby sme ukázali, že nie sme slávybažní, ale odvážni. Zlým tu Pán nazval diabla, prikazuje nám proti nemu viesť nezmieriteľný boj a ukazuje, že je zlým nie podľa prirodzenosti. Zlo nezávisí od prirodzenosti, ale od slobody. To, že sa diabol nazýva hlavne zlým, je z dôvodu nesmierneho množstva zla, ktoré sa v ňom nachádza, a aj preto, že sme ho ničím neurazili, i napriek tomu proti nám vedie nezmieriteľný boj. Preto Spasiteľ nepovedal: “Zbav nás“ zlých, ale “zlého“, a tým samým nás učí, aby sme sa na blížnych nikdy nehnevali za urážky, ktoré niekedy od nich musíme znášať, ale všetko svoje nepriateľstvo obrátili proti diablovi, ako pôvodcovi všetkých ziel. Zmienkou o nepriateľovi nás robí omnoho opatrnejšími a činí prietrž všetkej našej nedbanlivosti. Ďalej nás povzbudzuje predstavením Kráľa, pod mocou ktorého bojujeme, a ukazuje, že je zo všetkých najmocnejší. ***“Lebo Tvoje je“,*** hovorí Spasiteľ, ***“Kráľovstvo, i moc, i sláva“.*** A keď je to Jeho Kráľovstvo, netreba sa nikoho báť, lebo nikto Mu nevzdoruje a nedelí sa s Ním o moc. Keď Spasiteľ povedal: ***“Tvoje je Kráľovstvo“,*** tak ukázal, že aj náš nepriateľ je podrobený Bohu, hoci, ako vidíme, Božím dopustením stále odporuje. Je jeden zo sluhov, hoci odsúdený a odvrhnutý, preto sa neodváži napadať iného služobníka skôr, než na to nedostane súhlas zhora. A prečo hovorím: ani jedného zo služobníkov? Dokonca sa neodvážil napadnúť ani svine dovtedy, kým to sám Spasiteľ nedovolil, ani na stáda oviec a dobytka, kým na to nedostal moc zhora . “I moc“, hovorí Christos. Čiže, aj keby si bol veľmi slabý, predsa len musíš byť odvážny, lebo máš takého Kráľa, ktorý aj cez teba ľahko môže uskutočniť všetky slávne skutky. ***“I sláva na veky. Amen“.***

Tento Kráľ ťa nielenže od hroziaceho ti zla oslobodzuje, no môže ťa ešte učiniť aj slávnym a znamenitým. Ako je veľká Jeho moc, tak je slovom neopísateľná Jeho sláva. U Neho je všetko bezhraničné a nekonečné. Či vidíš, ako Spasiteľ askétu zovšade posilňuje a povzbudzuje?

Okrem toho je nám prikázané hovoriť: ***„A neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás Zlého".*** Skutočne, mnoho súženia nám spôsobuje diabol, mnoho aj ľudia, ktorí nás alebo otvorene urážajú, alebo sú tajne zákerní. Aj telo, keď sa niekedy vzoprie duši, zapríčiní ťažkú ujmu a niekedy podrobiac nás rôznym chorobám, spôsobuje ťažkosti a utrpenia. Pretože na nás z každej strany útočia rôzne súženia, sme naučení Boha prosiť, aby nás ich všetkých zbavil, lebo keď On zakáže, prestane všetok zmätok, búrka sa zmení na pokoj a zahanbený zlý sa vzďaľuje ako kedysi, keď vyšiel z ľudí a spratal sa do svíň, a aj to si nedovolil urobiť bez príkazu . A kto nemá moc ani nad sviňami, ako môže panovať nad bdelými a všímavými ľuďmi, chránenými Bohom, ktorého prijali za svojho Kráľa? Preto On na konci modlitby zdôraznil Kráľovstvo, aj moc, aj slávu Božiu povediac: ***„Lebo Tvoje je Kráľovstvo, i moc, i sláva na veky. Amen".*** Toto, hovorí, od Teba prosím preto, lebo viem, že si Kráľ všetkého, máš večnú mocnosť, môžeš urobiť všetko, čo len budeš chcieť a máš neodňateľnú slávu.

Zdroj: http://bible.optina.ru/new:mf:06:13

Preložil z ruského jazyka: ***prot. pplk. Mgr. Marek Ignacik, PhD.***

NEZNÁMY ZNÁMY JEROSCHIMONACH SERGEJ (ČETVERIKOV) (I)

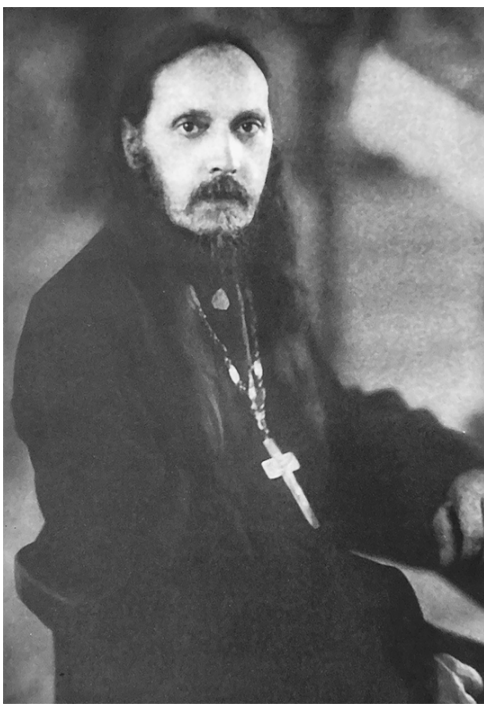

Otec Sergej bol vynikajúci pravoslávny duchovný, filozof a spisovateľ. **Bol jedným zo zakladateľov bratislavskej cirkevnej obce.**

Sergej Ivanovič Četverikov sa narodil 12. júna 1867 v meste Bachmuta, terajší Artemovsk v Doneckej oblasti, v rodine obchodníkov. Ako dvojročný prišiel o mamu. Jeho otec sa po druhýkrát oženil. Po ukončení duchovného učilišťa a gymnázia začína v roku 1888 štúdium na Lekárskej fakulte Moskovskej univerzity. Po 3 rokoch pochopil, že medicína nie je jeho profesia. Okrem toho, neustále pitie študentov a všeobecné nadšenie pre revolučné myšlienky, ako neskôr sám Četverikov spomínal, ho priviedli k bodu, kde začína nenávratný duchovný pád človeka.

Po návrate z Kyjeva a Krymu zašiel do Sergijovej Lavry po radu k novému mladému a energickému rektorovi

Moskovskej duchovnej akadémie archimandritovi Antoniovi (Chrapovickému). Po dvojhodinovom rozhovore ho vladyka nabalil knihami a odporúčal prísť o rok na prijímačky do Akadémie. Otec Sergej sa rok pilne pripravoval, aby skúšky zložil a získal ako jeden z tridsiatich najlepších štipendium Akadémie prepodobného Sergeja. V roku 1896 ukončil štúdium s titulom kandidát bohoslovia, bol rukopoložený na diakona. O týždeň neskôr na kňaza. Otec Sergej sa oženil s dcérou protojereja Elenou Jakovlevou. Spolu vychovali 6 detí. Angelinu, Alexandru, Oľgu, Feodosija, Sergeja a ešte jedného syna, ktorý ostal žiť s matuškou na Kavkaze. Jeho ďalší osud nie je známy.

Len na pripomenutie: v roku 1894 ukončil Moskovskú duchovnú akadémiu Vasilij Semenovič Georgievskij, budúci metropolita Evlogij, s ktorým otec Sergej po emigrácii veľmi úzko spolupracoval.

Rok pôsobil v Janpoli v Černigovskej oblasti, kde bol kňazom v cirkevnom učilišti vytvorenom Nikolajom Nikolajevičom Nepľujevom, ktorý videl, že spoločnosť potrebuje novú christianizáciu. Nepľujev vytvoril na svoju dobu, teda v roku 1881, nový špecifický typ školy, kde základom bola viera v živého Boha, láska a práca. Problém bol však v tom, že sám zakladateľ sa štylizoval do pozície duchovného otca vytvoreného Bratstva.

Otec Sergej 9 rokov pôsobil v Saratovskom ženskom eparchiálnom učilišti. Od roku 1907 do roku 1919 pôsobil v Poltave v Petrovskom kadetskom zbore ako učiteľ práva. Pre zaujímavosť, v čase, keď tam študoval budúci svätiteľ Ján Šanghajský.

Odtiaľ bol v roku 1920 spolu s kadetským zborom evakuovaný do Vladikavkazu, Kutajsu, Bordžomi, Batumi, potom na Krym, odtiaľ do Konštantínopolu a nakoniec do Srbska. Tam bol v rokoch 1921 až 1923 správca chrámu v dedine Široka Kula v Bosne.

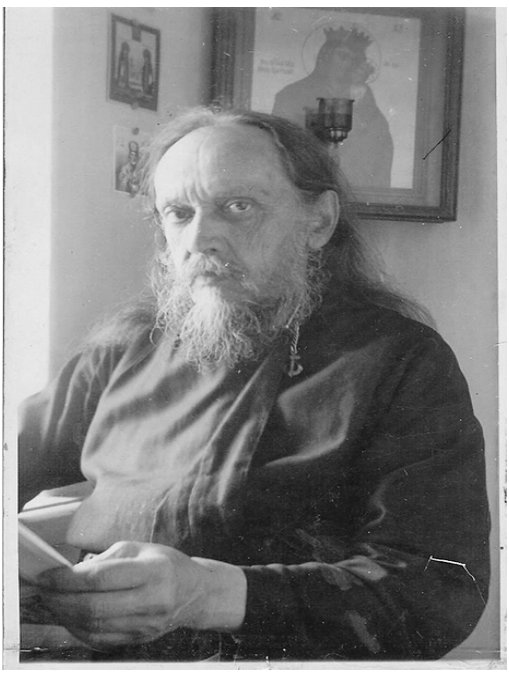

Protojerej Sergej Četverikov bol autorom mnohých článkov a kníh venovaných pedagogike, výchove veriacich detí, histórii Ruska, ale aj mravnostno-asketických, ako napr. Cesta k očiste, Ťažkosti na ceste ku Christu alebo Eucharistia ako stredobod kresťanského života. V roku 1925 bolo vo Svidníku vytlačené jeho dielo Ruský pastier.

Jeho najdôležitejšie diela boli z ruskej Patrológie: Pravda kresťanstva, Prepodobný Ambrosij, Z histórie ruského starčestva. *(Pokračovanie)*

Jerej Mgr. Marián Derco, PhD.

QUO VADIS...

Quo vadis je latinský výraz, ktorý v preklade znamená ***„kam kráčaš".*** Dnes sa nám Božím dopustením naskytla možnosť preveriť ozajstnosť svojej viery, preveriť, po akej ceste a kam kráčame. Naša viera sa veľmi často znižuje len na jej vonkajšiu stranu, čiže návštevu chrámu, dodržiavanie obradov, predpísané prijatie sviatostí, a nie k jej skutočnému cieľu, ktorým je uzdravenie duše od vášní. Všetko to vonkajšie človeka neočisťuje, nezachraňuje, ak chýba to hlavné, život podľa Evanjelia, ozajstná modlitba (nie jej nepozorné čítanie či počúvanie), láska k blížnym skutkami aj srdcom. Istý askéta napísal: „***Telesná askéza, nesprevádzaná duchovnou, viac škodí než osoží. Je príčinou veľkého úsilia duševných vášni: slávybažnosti, pokrytectva, pýchy, nenávisti, závisti, samoľúbosti, namyslenosti".***

My sme si za posledné desaťročia natoľko zvykli na komfort všade dostupných bohoslužieb, že keď nám Pán na krátky čas, pre zjavne jasnú príčinu, doprial studenú sprchu vo forme uzavretia chrámov, ukázala sa priama neposlušnosť nie len vo vzťahu k štátu, hierarchii, ale aj k samotnému Bohu, ktorý dopustil nie len epidémiu, ale aj moc, ktorú máme (Rim 13, 1-2).

Či Pán nepovedal, že ***„nebudeš pokúšať Pána, svojho Boha"*** (Lk 4, 12)? Či kresťania nevedia, že náhody v živote neexistujú, že všetko sa deje z premúdrej Božej vôle, ktorá pôsobí úplne v zhode s duchovným stavom ľudí?

Dnes pred tvárou trvajúceho nebezpečenstva nesmieme ignorovať varovania ani tragické správy o tom, čo sa deje v mnohých štátoch sveta a tvrdohlavo presadzovať svoje. Askéta Izaiáš Pustovník upozorňoval: ***„Kto slová Písma chápe a plní svojím rozumom, tvrdohlavo trvá na tom, že práve tak ich treba chápať a plniť, ten nepozná Božiu slávu a bohatstvo".*** Otcovia preto upozorňujú: ***„Viera musí byť spojená s opatrnosťou, ktorá je považovaná za veľkú kresťanskú cnosť".***

Mali by sme pochopiť, že my veriaci sme v dnešnej dobe v svojom duchovnom živote došli do takého stavu, až nám samotný Pán v svojej prozreteľnosti udelil lekciu. Samozrejme, našej namyslenosti je ťažké to prijať. Ale ak do seba trochu nazrieme, pochopíme, že dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili (Lk 23, 41).

Prot. pplk. Mgr. Marek Ignacik, PhD.
dekan EPS VVzS

HISTÓRIA PRAVOSLÁVNEJ CIRKEVNEJ OBCE VYŠNÁ JABLONKA

Obec Vyšná Jablonka sa nachádza na severovýchode Slovenska v severnej časti Nízkych Beskýd v údolí Laboreckej vrchoviny pod horami Východné Karpaty. Je prihraničnou obcou, ktorá severne susedí s Poľskou republikou, južne s obcou Nižná Jablonka, východne s obcou Osadné a západne s obcou Svetlice.

V histórii obce je spomenutý už rok 1343 s vtedajším názvom obce „Jablonka" Obec je písomne doložená z roku 1436. Neskôr sa spomína v 1543. roku v majetkovom spore Drugetovcov. Základ názvu aj pôvod tejto dediny je rovnaký ako aj susednej dediny Nižná Jablonka. V ústnom podaní miestneho obyvateľstva sa zachovala zmienka o niekdajšej existencii týchto dvoch obcí v jednom celku, ktorý sa nachádzal v oblasti nazývanej „Poľana" pri dnešnej hranici chotárov oboch obcí.

Pravoslávny chrám si v dedine postavili možno už v 16. storočí, určite však **jestvoval v 17. storočí a neskôr.** Prvý doklad o ňom a tamojšom kňazovi je z roku 1623. V ústnom podaní miestneho obyvateľstva sa zachovala zmienka o starom drevenom chráme, ktorý bol postavený v uličke teraz nazývanej „V Potoku". Chrám, ktorého pôvod sa udáva z roku 1766, je postavený na západnom kopci nad dedinou v dolnej polovici obce na parcele mpč. 289/a r. č. 1 vo vložke číslo 70, kat. územia Vyšná Jablonka. V Pozemkovej knihe na Katastrálnom úrade v Humennom je urobený prvý zápis tykajúci sa tohto chrámu až v roku 1880 v prospech uniatov. Pôvodný zápis z čias výstavby chrámu buď nebol, alebo bol zničený v období silného vyčíňania a násilného preberania chrámov za čias Jozefa Dekamelisa a Márie Terézie, ktorá v roku 1773 kráľovským dekrétom č.3412 /1773 anulovala Pravoslávnu cirkev a jej majetok. **Chrám bol pôvodne zasvätený sv. Nikolajovi Mir -Likijskému**, čo je v chráme zreteľne čitateľné aj dnes podľa zobrazenia svätcov na ikonách ikonostasu. Chrám počas svojej histórie bol viackrát opravovaný. V pamäti ostala oprava z 20. rokov 20. stor. , po ktorej **chrám zasvätili sv. apoštolom Petrovi a Pavlovi** a posledná oprava **z 80. rokov 20. stor.,** kedy **pod vedením** pravoslávneho duchovného **o. Mgr. Michala Švajku bola urobená jeho generálna oprava.**

Osídľovanie podhorských oblastí bolo realizované obyvateľstvom schopným sa uskromniť s menšími úrodami, dlhšími a tuhšími zimami a ťažšou prácou na poliach a v lesoch. Všetky tieto nepriaznivé okolnosti mali aj svoju protihodnotu. Jednou z nich, významnou pre zachovanie národa ako takého, je možnosť zachovania si svojej identity národnostnej, ako aj náboženskej. Teritoriálna odľahlosť od politických

Pravoslávny chrám vo Vyšnej Jablonke

a ekonomických centier prispievala k menšiemu dopadu spoločenských zmien a vplyvov. Chudobnejší kraj poskytoval menšie ekonomické možnosti a tým bol aj menej zaujímavý na presadzovanie svojich vplyvov. O tejto skutočnosti svedčí aj fakt, že chrám sv. ap. Petra a Pavla, pôvodne zasvätený sv. Nikolajovi, s datovaním výstavby na rok 1766 je na gréckokatolícku cirkev napísaný až v roku 1880, a to aj napriek politicko-spoločenským snahám v prospech gr. cirkvi založenej na našom území podpísaním tzv. Užhorodskej únie v rokoch 1646-49 a výrazne podporným **dekrétom panovníčky Márie Terézie z roku 1773**. Spomenutým dekrétom **sa všetky cirkevné nehnuteľnosti pravoslávnych zapisovali ako majetok gréckokatolíkov**.

Presakovanie západných vplyvov do našich oblastí bolo takmer nebadateľné v bohoslužobnom živote našich veriacich. Boli používané pôvodné pravoslávne bohoslužobné knihy. So slovom gréckokatolícky sa spájalo len nazvanie farského úradu a textu na jeho pečati. O nezáujme o veriacich na tomto území svedčí aj to, že v obci Vyšná Jablonka už niekoľko rokov pred druhou svetovou vojnou nežil kňaz. Vojnou poškodená farská budova už kňazom nikdy ani nebola obývaná. Spočiatku ju využívali pre potreby školy, neskôr obchodu až nakoniec slúžila ako sklady pre miestne poľnohospodárske družstvo. **Pravoslávni veriaci sa o tento chrám starali až do 5.12.1997** kedy boli z chrámu deložovaní za účasti polície a súdu.

Prejavy zvrchovaného, povýšeneckého a panského pôsobenia gr. kat kňazov v susedných, veriacimi početnejších, obciach Osadné /Telepovce/ a Svetlice /Wilagi/ vyvrcholilo v dvadsiatych rokoch dvadsiateho storočia k výstavbe nových pravoslávnych chrámov. **Spontánny návrat k Pravoslávnej cirkvi v menšej miere prebiehal aj vo Vyšnej Jablonke.** Už počas druhej svetovej vojny do obce prichádzal pravoslávny kňaz. Bohoslužby a krsty vykonával v rodinných domoch zbožných veriacich. Po komunistickom štátnom zákaze činnosti gr. kat. cirkvi bola náboženskou starostlivosťou o veriacich východného obradu poverená Pravoslávna cirkev. **Pod vedením pravoslávnych duchovných bola vykonaná oprava vojnou poškodeného chrámu.** Pastoračná činnosť bola ťažká. Jej realizácia bola vykonávaná pod prísnym

dohľadom vládnucej komunistickej strany. Cieľom vládnej moci bola aj ateizácia spoločnosti. Otvárali sa nové možnosti pre štúdium deti občanov spoločenskej vrstvy robotníckej triedy. Takéto možnosti si ale bolo treba zaslúžiť. Lojalita spoločenskému zriadeniu, angažovanosť v dosiahnutí politických cieľov a náboženská absencia boli spoľahlivou cestu k sľubovanému lepšiemu zajtrajšku deti tunajších obyvateľov. Spomenuté okolnosti spôsobili prirodzený exodus obyvateľstva Vyšnej Jablonky, najprv za vzdelaním a potom aj za prácou.

Je zrejmé, že pôvodným a pretrvávajúcim vierovyznaním v tejto dedine bolo a je pravoslávne vierovyznanie. V knihe Ferdinanda Uličného o udalostiach z roku 1623 môžeme čítať: **„V kostole pôsobil pravoslávny farár, ktorý v dedine aj býval,“** a ďalej udáva: **„V roku 1690 tam žila jedna baťkovská rodina,“** to znamená **rodina pravoslávneho duchovného.** Ešte **aj roku 1786** sa v Lexikóne Jána Matiáša Korabinského udáva, že **v obci je grécky, nie uniatsky chrám.** Takto sa **v obci vykonávali len pravoslávne bohoslužby až do sviatku Paschy Christovej v roku 1998.** Po deložovaní z chrámu sa pravoslávni veriaci schádzali na bohoslužbách v náhradných priestoroch /zasadačke obecného úradu/ a v roku 2001 začali s výstavbou nového chrámu. **Dňa 15.07.2001 bol posvätený základný kameň chrámu** a ešte v tom istom roku bol chrám aj prikrytý. Za pomoci obyvateľov obce, rodákov a pravoslávnych veriacich z celého Slovenska **výstavba chrámu napredovala tak, že v máji roku 2002** sme sviatok Paschy **slúžili v rozostavanom chráme,** ale na chrámový sviatok sv. apoštolov Petra a Pavla v júli toho istého roku sme sa po dokončení vnútorných prác do chrámu aj nasťahovali. V auguste bol chrám skolaudovaný s vydaním povolenia k trvalému užívaniu chrámu. **Posvätený bol 25.5.2003 blaženejším metropolitom Nikolajom, arcibiskupom prešovským, metropolitom českých krajín a Slovenska.** Ešte v jeseni spomenutého roka **bol nainštalovaný ikonostas** a v priebehu desiatich rokov boli osadené **aj ikony od ikonopiscov prot. Mgr. Jána Pajkoša a Mgr. Vasiľa Lakatu. V roku 2013 pri príležitosti chrámového sviatku bol ikonostas posvätený vladykom Rastislavom, arcibiskupom prešovským a Slovenska.**

Nový chrám s pôdorysom rotundy má strechu ukončenú cibuľou a je postavený v priamom pohľade pred starým chrámom, východnejšie bližšie k obci na pozemku p. č. K N 16/3 k. ú. Vyšná Jablonka vytvoreným pri porealizačnom zameraní.

Pravoslávny chrám v Nižnej Jablonke

Súčasťou cirkevnej obce Vyšná Jablonka je aj Pravoslávna cirkevná obec Nižná Jablonka, kde sa nachádza **chrám Uspenija Presvätej Bohorodičky,** ktorý **bol posvätený dňa 28.5.2000 vladykom Nikolajom, arcibiskupom prešovským a Slovenska.** Základný kameň tohto chrámu bol posvätený v roku 1994. **Ikonostas bol posvätený v roku 2010 vladykom Jánom, arcibiskupom prešovským a Slovenska**. V rokoch 2016-2018 prebehli na chráme rekonštrukčné práce spojené s výmenou strešnej krytiny, kupoly a opravou fasády.

Spracoval duchovný správca PCO Vyšná Jablonka prot. Mgr. Ján Kosť

Literátura:

ULIČNÝ, F.: Dejiny osídlenia Zemplínskej župy. Michalovce 2001.

KORABINSKY, J. M. Geographisch-Historisches und Produkten Lexikon. Preszburg 1786. Dostupné na: <http://books.google.sk/books?id=tdBLAAAAcAAJ&printsec=frontcover&hl=sk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false>

Vlastivedný slovník Rusínov – Ukrajincov PREŠOVSKO,. Prešov 1999.

Čo je to pamätanie na smrť? Čo to znamená?

(Archimandrita Georgios Kapsanis, igumen monastiera sv. Grigorija)

K prekonaniu starého človeka nám napomáha pamätanie na smrť (memento mori). Pamätanie na smrť privádza do našej duše pokoru. Ak na smrť zabúdame, vytvára sa v nás klamná predstava, že nikdy nezomrieme a to je príčinou nášho povýšenectva, našej chamtivosti, slúženia nášmu telu a túžby využívať iných ľudí. Pamätaním na smrť si uvedomujeme naše ohraničenie na tejto Zemi a dôležitosť toho, že naše skutky, naše slová a naše myšlienky sú večné a od nich závisí život po smrti.

To nám napomáha brať tento súčasný život vážne, s perspektívou večnosti, aby sme náš život na Zemi nepremárnili, žijúc márnotratne, nedbalo, povrchne a ľahostajne k dôsledkom, aké nám prinesie. Múdry starý Grék Sokrates povedal: ***„Tí, ktorí filozofujú správne, sa v skutočnosti pripravujú na smrť a neboja sa jej ako ostatní ľudia.“***

Sv. Ján Zlatoustý nám radí, aby sme častejšie navštevovali cintoríny, pretože tak si môžeme uvedomiť márnosť ľudských záujmov. Všetci vieme, že po návrate z cintorína sme pokornejší, milosrdnejší, menej pripútaní k materiálnym veciam, viac naklonení k Bohu a iným ľuďom.

Pamätanie na smrť, o ktorom sv. Ján Lestvičník a iní sv. otcovia mnoho písali, nie je nejaký chorý, melancholický alebo neurotický stav. To by pre dušu nebolo užitočné. Privádzalo by to k zúfalstvu, z ktorého sa môžeme dostať len s pomocou duchovného vedenia.

Bohocentrické pamätanie na smrť je blahodatný a duchovný stav, ktorý do duše privádza pokoru, pokoj a radosť. Je to dar od Boha, ktorý si od neho musíme vyprosiť.

Ako môžeme dosiahnuť pamätanie na Boha?

Čím viac ľudia prekonajú egocentrický život a milujú Boha, tým viac myslia na Boha. Ľudia myslia na to, čím sa zaoberajú a na to, čo milujú. O tom hovoril aj Spasiteľ: „Kde bude váš poklad, tam bude aj vaše srdce."

Štúdium Božieho slova, tak ako ho prijímame zo Svätého Písma a od cirkevných otcov, stretávame sa s duchovnými ľuďmi, ktorí milujú Boha; vrúcna modlitba, pravidelné chodenie na bohoslužby a časté a dôstojné prijímanie svätej Eucharistie, zväčšuje v nás lásku k Bohu a tým pamätanie na Boha.

Sv. Gregor Teológ nám hovorí: „Je dôležitejšie pamätať na Boha ako dýchať." To znamená, že mali by sme rozmýšľať o Bohu a pamätať na Neho viac ako dýchame. Neustále pamätanie na Boha spôsobuje v duši hlboký pokoj a radosť aj v tých najťažších životných situáciách.

Zdroj: https://pemptousia.com/2018/09/what-is-the-memory-of-death-and-what-does-it-mean/

Preložil z anglického jazyka: ***Michal Senič***

MODLITBA

Láska k modlitbe neustále posilňuje našu lásku k Bohu. **(Sv. Justín Popovič)**

Cesta k Bohu – modlitba zo skrúšeného a pokorného srdca. Nemôžeme spievať pieseň Hospodinovi na cudzej pôde (Ž 136, 4) – v srdci ovládanom vášňami. **(Sv. Ignatij Brjančaninov)**

Ustavičná námaha a neprestajná modlitba Isusova – to je princíp princípov. Človek bez modlitby je ako vták bez krídel – nikdy sa nemôže priblížiť k Bohu. **(Starec Varnava Getsemanský)**

Modlitba je vystretá ruka pre prijatie Božej blahodate. **(Sv. Filaret, metropolita moskovský)**

Archeológovia vo Velikom Novgorode objavili fragmenty chrámu sv. Jána Krstiteľa zo 14. storočia

7. augusta 2020 archeológovia počas vykopávok v historickom centre Velikeho Novgorodu (Rusko) **objavili fragmenty pravoslávneho chrámu zo 14. storočia**, - informuje o tom „Interfax".

O vykopávkach informoval verejnosť primátor mesta Novgorod Sergej Busurin. Podľa jeho slov ***„v piatok neďaleko križovatky ulíc Michajlova a Nikoľskej pracovníci Archeologického ústavu Ruskej akadémie vied objavili zvyšky chrámu sv. Jána Krstiteľa."***

Vedci pokračujú vo vykopávkach.

Podľa letopisných prameňov bol v roku 1359 postavený kamenný chrám sv. Jána Krstiteľa. Chrám utrpel najmenej osem požiarov a bol mnohokrát prestavaný. Po požiari v roku 1745 bol chrám demontovaný. Pri výkopoch v roku 1975 archeológovia objavili malý zlomok tejto historickej pamiatky.

Zdroj: https://spzh.news/ru/news/

Chrám vyhorel, ale ikony Presvätej Bohorodičky sa zachránili

„V dedine nachádzajúcej sa neďaleko hlavného mesta Kréty, Heraklionu, bol podpálený chrám svätého proroka Eliáša", informujú Ruskije Afiny. **V blízkosti Heraklionu,** na ostrove Kréta, **vandali podpálili pravoslávny chrám** zasvätený na počesť svätého proroka Eliáša. Tento starobylý chrám neveľkých rozmerov, vyzdobený bohatou byzantsk-

ou ikonografiou, bol obzvlášť vzácny pre miestnych obyvateľov. V dôsledku požiaru **vo vnútri chrámu vyhorelo všetko, okrem dvoch ikon Presvätej Bohorodičky,** ktoré nezhoreli. Ako informuje zdroj, ***„po požiari sa všetko zmenilo na popol, okrem dvoch ikon Presvätej Bohorodičky, ktorým sa nič nestalo."***

Dôsledky požiaru v chráme si všimla viceprezidentka kultúrnej asociácie regiónu Kristina Anogianaki, ktorá je zároveň obyvateľkou obce. Okamžite zavolala políciu, hasičský zbor a ostatné príslušné orgány. Poskytla im informácie, ktoré môžu byť nápomocné pri vyhľadávaní zločincov. Informovaní boli tiež kňazi pôsobiaci v tomto chráme – o. Stilianos a o. Kiriakos, ktorí odsúdili konanie vandalov.

Svedkovia zločinu sa nenašli. Chrám bol ľahko prístupný veriacim a nikdy nebol zamknutý, takže každý mohol voľne vstúpiť do chrámu a zapáliť tam sviečku. Verzia so zámerom vykradnutia chrámu sa nepotvrdila, nakoľko milodary v chráme úmyselne nezostávajú, aby sa toto posvätné miesto nestalo terčom vandalov.

Zdroj: https://rua.gr/news/procrim/37096-iraklion-vandalizm-v-tserkvi.html

Zbierka milodarov na pomoc pre Antiochijskú pravoslávnu cirkev

Zbierka milodarov pre sesterskú Antiochijskú cirkev, ktorá v posledných dňoch prežila tragédiu v Bejrúte, sa bude čoskoro konať vo všetkých eparchiách Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi.

„Posvätná synoda Ukrajinskej pravoslávnej cirkvi Moskovského patriarchátu pod predsedníctvom Jeho Blaženosti Onufrija, metropolitu kyjevského a celej Ukrajiny, na svojom zasadnutí, ktoré sa konalo 17. augusta 2020 vo Sväto-Uspenskej Kyjevo-Pečerskej Lavre, sa rozhodla vyhlásiť finančnú zbierku určenú na pomoc Antiochijskej pravoslávnej cirkvi" – uvádza informačno-vzdelávacie oddelenie UPC.

Posvätná Synoda UPC si vypočula informáciu o humanitárnej katastrofe, ktorá sa stala 4. augusta 2020 v Bejrúte. Správu o zložitej situácii v Antiochijskej cirkvi predniesol Jeho Blaženosť, metropolita Onufrij – predseda Posvätnej synody. Posvätná synoda rozhodla o tom, že v najbližšom období bude zrealizovaná zbierka milodarov určená na pomoc pre Antiochijskú cirkev.

"Vezmeme si na starosť jeden zo zničených chrámov a obnovíme ho," – povedal Antonij, tajomník Posvätnej synody UPC, metropolita borispoľsko-brovarský na brífingu po zasadnutí Posvätnej synody.

Pripomenieme, že večer 4. augusta 2020 v prístave hlavného mesta Libanonu nastal silný výbuch, v dôsledku ktorého stovky ľudí zahynuli, tisíce boli zranení, stovky tisíc ľudí ostalo bez strechy nad hlavou. Výbuch v Bejrúte je považovaný za jeden z najsilnejších v dejinách ľudstva.

Zdroj: https://news.church.ua/2020/08/17/svyashhennij-sinod-ogolosiv-zbir-koshtiv-dlya-nadannya-dopomogi-antioxijskij-pravoslavnij-cerkvi/

Pripravil: ***Prot. Vasyľ Kuzmyk***

Храмовый праздник в Стропкові

Перешло уж веце як 20 років, одколи в Стропкові православны віруючі служать св. літурґії в храмі Положіня різы Пресвятой Богородічкы у Влахерні. Богослужіня на тогорочнім празднику зачали в суботу а закончіли ся в неділю (18.-19. 07) св. літурґіёв і обхідом навколо храму за участи скоро двох десяток священиків і дакількых стовок віруючіх зо Стропкова, але і шырокой околіці (окресы Бардеёв, Свідник, Меджілабірці, Гуменне). А як прозрадив справця Православной церьковной общіны в Стропкові прот. Павел Бобак, не быти коронавірусу, могли тот праздник посилнити своёв притомностёв і владыкове на челї з нашым метрополітом владыком Ростїславом.

Праздник ся зачав традічным посвячінём воды і служінём панахіды при гробі мітр. прот. Петра Цупера, котрого 60-рочна священицька служба была присвячена якраз Стропкову. Ёго жывот вызначно овпливнив православный монастырь в Ладоміровій, де быв в роцї 1950 рукоположеный на духовного а в 90-тых роках ся вызначнов міров прічинив о выставбу того прекрасного двойхраму (спідній храм є присвяченый св. Кірілови і Мефодіёви), за што му была удїлена і Цїна міста Стропків.

Богослужіня продовжовали акафістами к Почаєвській іконї Божой Матери, св. Кірілови і Мефодіёви, цїлоночныма молитвами, першов св. літурґіёв, акафістом Положіня різы Пресвятой Богородіцї, утренёв і святочнов св. літурґіёв о 9:00 год.

Св. Євангеліє о хромім, котрого Ісус Хрістос, про ёго кріпку віру уздравив (Мф 9, 1-8), мав тоту честь прочітати прот. Ян Кость, справця ПЦО Нижня і Вышня Яблінка. У своїй проповіді выздвігнув Хрістовы слова: „Надїяй ся, сыне мій, одпущають ся Ті грїхы твої", чім підкреслив, же одпущаня приходить там, де є покора а покора жыє там, де є ласка і саме одпущіня грїхів є главным условіём уздравлїня. Таксамо прирівнав храмы к амбуланціям а монастырї к шпыталям, до котрых люде приходять, кедь мають достаток покоры і глядають рїшіня про свої тяжкости. При тім упозорнив на потребу приношіня жертвы (Мф 8, 4), затоже не можеме лем мы од Бога дашто жадати, але треба і нам чімесь жертвовати, ці уж у формі своёй особной участи на св. літурґії, домашнїй молитвы або і дотримованём поста. І сама навщіва храму, як підкреслив отець Ян, одкликуючі ся на Псалом 133, є приходом до двора обыстя самого Господа Бога.

По св. літурґії ся вшыткым приговорив отець Павел, котрый в першім рядї подяковав Богу за можливость довєдна святковати тот великый праздник а вшыткым священикам і віруючім за активну участь. Окремо поґратуловав священикам Петрови Бобакови, справцёви ПЦО Мікулашова і Єдлінка, ку 70-тцї, а Николаёви Цуперови, справцёви ПЦО Розтокы і Кечківцї, ку 60-тцї, а зарівно одовздав дяковны писма матушцї Геленї Цуперовій і кураторам Янови Березному і Йосифови Кімакови. Наслїдовав обхід навколо храму з чітанём св. Євангелій а праздник закончіли прекрасным співацькым выступлїнём дїточок з многых церьковных парохій.

Пресвятая Богородіце, спаси нас!

Йосиф Бадида, член орґанізації молоды.Русины

Stretnutie duchovných a ich rodín vo hvezdárni v Roztokách

V súčasnej dobe, počas ktorej citíme, že kresťanstvo je čoraz menej dôležité, je viac ako inokedy potrebné stretávanie sa ľudí jednej viery, jedného ducha a rovnakého svetonázoru. To bolo aj dôvodom, prečo sa na chate pri hvezdárni za Roztokami (okr. Svidník) neformálne stretlo šesť duchovných Prešovskej pravoslávnej eparchie so svojimi manželkami a deťmi a jeden laik s rodinou. Dvojdňové stretnutie sa konalo 27-28. júla 2020 a začalo sa spoločným obedom na chate. Chutné jedlo všetkým pripravil Bohu známy pravoslávny veriaci, ktorého nemenujeme preto, aby si na jeho námahu spomenul Boh vo svojom Kráľovstve.

Po príjemných rozhovoroch za stolom sa mátušky pobrali umývať riad a duchovní s deťmi sa pustili pre nich do netradičnej činnosti - hrania futbalu. Masové

naháňanie lopty a krik jeden na druhého kto má komu prihrať síce spôsobilo neskutočný hluk, ale zároveň pomohlo dokonale vyčistiť hlavu od každodenných povinností. Keď už boli všetci dostatočne vyčerpaní, začala sa príprava večernej grilovačky, na ktorú prijali pozvanie organizátorov aj traja ďalší duchovní z okolia. Ku každej grilovačke pochopiteľne patrí aj hudba a spev, o čo sa postarali hudobne nadané deti duchovných. A keďže sme boli na hvezdárni a noc bola krásne jasná, všetci sme mali možnosť nakuknúť do ďalekohľadu a pozorovať mesiac, planéty a hviezdy. Deti sa popri tom v okolí zahrali na schovávačku a dospelí sa spevom a vtipom zabávali do neskorých nočných hodín.

Príjemné stretnutie pokračovalo ráno modlitbami, raňajkami a spoločnou fotografiou. A keďže nám spolu bolo veľmi dobre, no chatu v Roztokách sme museli uvoľniť ďalším návštevníkom, presunuli sme sa na Slnečný majer pri Stebníckej hute, kde si niektoré deti zajazdili na koňoch, iné obdivovali domáce zvieratá či staré nepojazdné traktory. Aby toho nebolo dosť, jedna časť našej 34 člennej skupiny zakončila toto prekrásne podujatie na obede pri rybníku v Poľsku.

Všetci sme veľmi vďační organizátorom tohto podujatia za skvelý nápad zorganizovať stretnutie pre duchovných a ich rodiny. Je totiž veľmi dôležité, aby ľudia rovnakého zmýšľania a hodnôt trávili spolu čo najviac času a vzájomne sa spoznávali aj ich deti. Aj preto by sa toto stretnutie dalo nazvať stretnutím ľudí, ktorí sú v „jedinomysliji", a to je na tom najkrajšie.

Účastník stretnutia

Sviatok prep. Serafíma Sarovského v Bardejove

V piatok večer 31. júla 2020 sa naplnili slová bohoslužobných stichír. Radovali sa všetci, ktorí sa zišli v bardejovskom pravoslávnom chráme, aby oslávili nebeského človeka a pozemského anjela, pastiera a učiteľa, Bohom umúdreného vodcu zblúdilých, liečiteľa nemocných, všetkých starostí a trápení utešiteľa - prepodobného otca Serafíma.

Každý človek, ktorý počas piatkových bohoslužieb hoc len na krátku chvíľu vošiel do chrámu, prišiel so svojimi radosťami i starosťami, každý priniesol slová vďaky či prosby. Chrám sa zaplnil modlitbou, slzami, pokáním. Na pozadí toho boli rozhovory, stretnutia, povzbudenia, objatia. Náš chrámový sviatok nie je len

sviatkom Bardejovčanov, ťažko vypovedať, z koľkých cirkevných obcí k nám cestovali veriaci. No všetci sme vytvorili jedno spoločenstvo s Christom – jednu Cirkev.

Sláva Bohu za tieto príležitosti – vypočuť si poučné slová otcov duchovných, zapojiť sa spevom do zboru spevákov, stretnúť vzácnych priateľov aspoň raz v roku. Zjednotiť sa, patriť niekam. Za tieto výnimočné chvíle patrí poďakovanie nášmu milujúcemu a starostlivému nebeskému Otcovi, tiež otcom duchovným – J. Lakatovi, I. Petrovajovi, J. Kosťovi, Š. Pružinskému, O. Semancovi, M. Dercovi, D. Omaskovi, M. Pavlenkovi, V. Svydovi, A. Nikulínovi, J. Pajkošovi, P. Savčakovi a diakonovi N. Pružinskému. V rovnakej miere patria slová vďaky neúnavným kantorom a všetkým, ktorí sa postarali o štedré pohostenie. Vďaka Vám všetkým sa bardejovský chrám na túto noc stal svetlou „sarovskou obiteľou“.

Z. Petrovajová

„Čudna dila Tvoja, Hospodi...“

Celý náš život je jeden veľký kruh, všetko sa neustále opakuje, deň za dňom, týždeň za týždňom, mesiac za mesiacom, rok za rokom a tak stále dookola, až sa nám to všetko stalo všedné. Ale pre našu cirkevnú obec v Čabinach sa zrazu čosi zmenilo a mesiac august bol pre nás čímsi iný, nový.

Z utorka na stredu 4/5 augusta sme s Božou pomocou poslúžili prvé vsenočné bdenie v histórii našej cirkevnej obce. Po Božej prozreteľnosti a viacerých prosbách sme vsenočné slúžili na počesť čudotvornej ikony Presvjatoj Bohorodici Počajevskej. Všetky prípravy boli plné očakávaní a otázok, veď to bolo po prvýkrát, myšlienky na to, kto príde a kto nie, koľko nás bude, mnoho otázok, ktoré sa v priebehu vsenočného bdenia úplne rozplynuli. Mali sme veľkú radosť, keď nám otec Ján Novak z Vyravy požičal na vsenočné bdenie nádhernú ikonu Počajevskej Bohorodice s bohatou históriou.

Potom zrazu prišiel ďalší nový deň, streda 12. augusta a k nám do nášho chrámu zavítali ľudia z rozhlasu a uskutočnili nahrávku svätej Liturgie do rozhlasu. Znovu prišli otázky, ako to urobíme, podarí sa nám to dobre nahrať, nebude to falošné, koľkokrát

budeme opravovať? A znovu všetky obavy sa akoby zázrakom rozplynuli, a všetko to prešlo tak ako malo, aj keď s malými chybičkami alebo zaváhaniami, ale na slávu Božiu, veď nikto z nás nie je dokonalý a za tu jednoduchosť a úprimnosť prišla zaslúžená odmena.

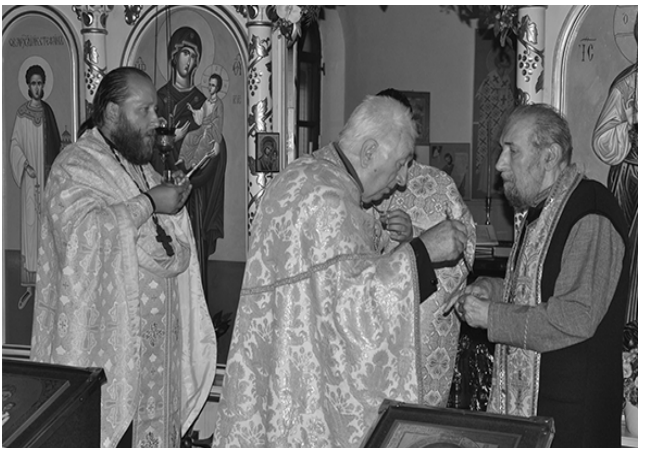

Prešiel týždeň a tu náš chrám sa znovu otvára na prosby ľudí, že ich čosi trápi, bolí. V piatok 21. augusta prichádzajú ľudia, prichádza 6 kňazov a začína sa spoločná modlitba nad olejom - sv. tajina Jeleopomazania. Aj keď to nebola modlitba siedmich kňazov, ako by to správne malo byť, bola to modlitba celého chrámu, všetkých ľudí, ktorí spoločne s kňazmi potichu čítali modlitby, prosili za seba a svojich blízkych, aby sa im dostalo toho, čo najviac potrebujú.

Chodíme po svete, navštevujeme monastiere, sledujeme online bohoslužby z veľkých monastierov a chrámov z celého sveta, vidíme rôzne bohoslužby a mnohokrát si nevieme predstaviť akoby sme to mohli urobiť u nás. Mal som mnohé otázky, ako to urobíme, nie je nás veľa, ako to dokážeme, málo kto pozná tie bohoslužby, nie sú zvyknutí, ako to príjmu? A odpoveď prišla. Ako? S Božou pomocou.

Jedine tak, s Božou pomocou, a preto v prvom rade ďakujeme Bohu i Presvätej Bohorodičke, ktorej je zasvätený náš chrám, že nám pomohli, dali nám silu čosi tak veľké urobiť. Ďakujeme všetkým otcom duchovným, ktorí prišli a posilnili nás duchovne i telesne, ďakujeme našim drahým veriacim z Čabín za ich podporu, za ich odvahu, lebo bez toho by nebolo nič, ostala by iba myšlienka kdesi stratená vo vetre. Ďakujeme našim žienkam/babkám z Medzilaboriec, ktoré sú s nami neustále od príchodu otca duchovného do medzilaboreckého kraju a prichádzajú aj k nám do Čabín a, samozrejme, všetkým ľudom, ktorí k nám merali cestu z blízkeho aj vzdialenejšieho okolia, našli si čas a obetovali svoje pohodlie a ten čas dali Hospodu Bohu v spoločnej modlitbe.

Keď sa to všetko skončilo, uvidel som čosi, v čom vidím zmysel nášho duchovného života, uvidel som tváre, ktoré boli unavené, ale v tých tvárach bolo vidno jednu nádhernú vec a tou bol pokoj, pokoj, ktorý je dnes tak veľmi potrebný, pokoj, ktorý cítili apoštoli na Tábore, keď sa im Christos ukázal vo svojej sláve.

Jerej Miroslav Pavlenko

Святкованя Преображенія Господа на Горбі в Уліч Кривім

Традічно на свято Преображеніє Годсподнє (19. 8.), ся православны віруючі з окресу Снина, але і шыршой околіці сходять на святім місці - Горбі в Уліч Кривім при гробі вызначной особности нашого русиньского реґіону – іґумена Іґнатія.

Тогорочны святкованя зачали уж Предпразденством (18. 8.), служінём молебену в храмі Покрова Пресвятой Богородіці в Улічу, одкы ся уж участниці выдали на путь до Уліч Кривого. Ту, при каплічці іґумена Іґнатія, ся одбыло мале посвячіня воды, цілоночне бденіє (велика вечурня з літіёв, святочна утреня), акафісты, молитвы ку св. Причастю а по півночі і 1. св. Літурґія. На перші части святкованя брали участь священици: Боріс Грустіч з Уліча, Петро Гуменік з Гуменного, Ніколай Русіч зо Збоя, Петро Сорока з Осадного, Володимир Коцвар з Попраду, Петро Савчак з Варадкы, Йосиф Балберчак з Выдрані, Ондрей Семанцо з Новой Полянкы, Петро Бобак з Микулашовой, Міослав Гуменскый з Вранова н/Топлёв і Іван Чабиняк з Вублї.

Іґумена Іґнатія мають православны віруючі у великій чести, кедьже цілый свій жывот присвятив Господу Богу а шыріню православной віры, за што быв не раз пронаслїдованый. Народив ся як Ян Чокина (8. 4. 1899) праві в Уліч Кривім, но уж в молодім віку одышов до монастыря св. Йовы Почаєвського в Ладомировій, де ся стрітив з такыма особностями, як Петер Цупер, пізнїшый довгорочный справця церьковной общіны в Стропкові, ці Василь Шкурла, пізнїшый владыка Лаур, метрополіта Російской православной церькві в загранічу. Пособив в многых парохіях Підкарпатьской Руси і выходной Словакії, жебы ся на „стары колїна“ зась вернув до свого родного села, де на Горбі выбудовав, по взорі атоськых монахів, скіт засвяченый Преображенію Господа. Свою душу оддав Богу 24. 10. 1976 і похованый быв коло свого скіту, так як хотїв.

На Службі Божій, котра ся на Горбі зачала рано в 8:30, ся зышло много людей і наперек злій погоді. Св. літурґію служыли священици Іґор Кереканіч зо Снины, Ніколай Петровка, справця церьковных общін Ладомиров і Ялова, Ян Ґліґаніч із Стащина, Ярослав Ґуба з Руского Потока,

Ян Білоруский з Кленовой, Володимир Іґнац з Калной Розтокы, Любош Омаска з Михайлова і іґумен Мефодій з Розток.

Якраз остатнїй менованый перечітав св. Євангеліє о Преображенію Ісуса Хріста на горі Фавор а то перед очами апостолів Петра, Якуба і Яна і старозаконных пророків Мойсея і Ілію: „Тварь му засвітила стя Сонце а рїзы му збілїли як світло“ (Мф, 17, 2). „А з хмары зазвучав голос: тото є мій мілованый Сын, в котрім мам залюбліня. Ёго слухайте!“ (Мф, 17, 5).

У своїй проповіді отець духовный Ян Ґліґаніч означів Горб за нашу фаворьску гору - богатство віры, оддановсти Богу і центер духовного жывота выходной Словакії: „Іґумен Іґнатїй сі єй выбрав як місце оддалене од цівілізації, людей а днесь ся ту молиме, стоїть ту храм а люде приходять в громадах.“ Подля отця Яна ся людство находить в слїпій улічцї, горнуть ся на нас катастрофы, кедьже чоловік засягнув до законів природы, а зато треба, жебы сьме ся охабили вести Господом Богом, жебы коріґовав нашы крокы а мы сьме посилнёвали нашу віру: „В часах, як є коронакріза, ся треба чім веце молити в нашых храмах.“

Слїдовало посвячіня овоцины, панахіда над гробом отця Іґнатїя а аґапе (погощіня з братьской любви). На конець ся Господу Богу, отцём духовным і вшыткым притомным подяковав архідекан Іґор Кереканіч, котрый зарівно выядрив дяку, жебы сьме ся на Горбі раз зышли і на благоречіню, выголошіню за святого - преподобного, іґумена Іґнатїя.

Господи, во світлї твари Твоёй підеме/пуйдеме.

Йосиф Бадида, член ОЗ молоды. Русины

Oslava chrámového sviatku a sviatku patróna sv. Pitirima Tambovského v Kašove

Koniec júla a začiatok augusta je pre pravoslávnych veriacich z Kašova významným duchovným obdobím, a to z toho dôvodu, že v týchto horúcich dňoch slávia nielen chrámový sviatok Preobraženia Isusa Christa (6. august), ale aj sviatok svojho patróna sv. Pitirima Tambovského (28. júla).

Tohtoročné bohoslužobné slávnosti sa konali nie ako bolo zvykom po minulé roky za bohatej účasti kňazov a veriacich z blízkeho okolia, ale skôr sa oslavy týchto sviatkov niesli v rodinnej atmosfére, a to kvôli epidemiologickým nariadeniam a odporučeniam Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v súvislosti s výskytom ochorenia COVID-19. Aby slávnosť sv. Pitirima Tambovského nebola úplne komorná, tak miestny duchovný jer. Radoslav Paisij Lupjan na sviatok pozval jer. Mgr. Patrika Hrica zo Šamudoviec, ktorý pozvanie s radosťou, ako po minulé roky, prijal. Spolu slúžili vsenočné bdenie a svätú Liturgiu, na konci ktorej sa posvätilo kolivo. Na samotný záver sa otec Patrik prihovoril k veriacim. Po príhovore nasledovalo občerstvenie.

V podobnom duchu sa konal aj chrámový sviatok Preobraženia Isusa Christa, na ktoré prijal pozvanie misijný prot. Mgr. Pavol Novák, duchovný správca cirkevných obcí Inovce a Beňatina. Svätú Liturgiu viedol otec Pavol spolu s miestnym duchovným. V kázni otec Pavol pripomenul veriacim udalosti, ktoré sa odohrali na hore Tábor, kde náš Spasiteľ ukázal zlomok svojej slávy sv. apoštolom. Po ukončení sv. Liturgie nasledovalo pomazávanie posväteným olejom, a ako obvykle chod okolo chrámu, posvätenie ovocia a pokrmov.

Aj keď sa slávnosti konali za menšieho počtu veriacich, nič nenasvedčovalo tomu, žeby veriaci odchádzali duchovne nenasýtení, lebo ako hovorí náš Spasiteľ, „kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi“ (Mt 18,20).

Jerej Mgr. Radoslav Paisij Lupjan

DUCHOVNÉ SLÁVNOSTI V NIŽNEJ RYBNICI

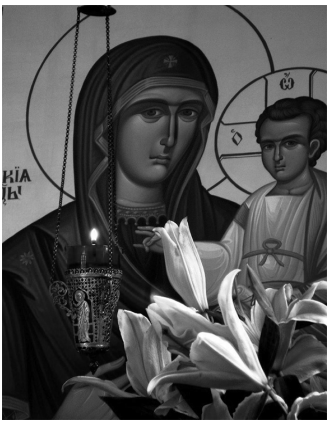

Napriek obmedzeniam, s ktorými sme sa stretávali posledné mesiace z dôvodu ohrozenia Covidom-19, milostivý Boh požehnal, aby pútnický chrám Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Nižnej Rybnici aj tohto roku mohol privítať pútnikov, ktorí sa tu už vyše 10 rokov stretávajú pri kópii milostivej Klokočovskej ikony Bohorodičky, ktorá sa za tento čas už dostala do povedomia veriacich ako Ikona klokočovsko – nižnorybnická.

Tohtoročné **duchovné slávnosti,** ktoré sa konali **v dňoch 22. – 23. augusta,** sa niesli v duchu **350. výročia zázračného slzenia ikony Božej Matky** v klokočovskom chráme.

5. ročník pešej púte „ZO STARÉHO DO NOVÉHO KLOKOČOVA“

V r. 2016 sa zrodila myšlienka pešej púte z obce Klokočov, kde pred 350. rokmi ikona Bohorodičky zaplakala nad ľudom Zemplína, do pravoslávneho pútnického chrámu Zosnutia Presvätej Bohorodičky v Nižnej Rybnici – duchovného Nového Klokočova.

Na prvej púti, ktorá činí ponad 20 km, sa zúčastnili šiesti nadšenci, na čele s naším vladykom Jurajom, arcibiskupom michalovsko – košickým, a každým rokom sa počet pútnikov znásoboval. Bolo neskutočnou radosťou pozerať, keď aj tohto roku k pútnickému chrámu v Nižnej Rybnici, za páľavy slnka, cestami, poliami, kráčalo viac ako 40 pútnikov, duchovní otcovia spolu s veriacimi, maličké deti, mladí i tí starší.

Tohtoročný, už 5. ročník púte, začal v obci Klokočov, kde sa naši pútnici poklonili miestnej kópii klokočovskej ikony, ktorá je už vyše 100 rokov uloženená v klokočovskom, dnes gréckokatolíckom chráme (tento klokočovský obraz Bohorodičky, namaľovaný v r. 1904 je kópiou z druhej kópie, ktorá bola uložená v Prešove). Tu pútnikov, na čele s vladykom Jurajom, privítal a pozdravil Mons. Milan Chautur, košický gréckokatolícky eparcha.

Na začiatku púte vladyka Juraj posvätil novú zástavu, štandardu púte, ako aj pútnického nižno-rybnického chrámu, vyobrazujúcu z jednej strany klokočovskú ikonu a z druhej erb Michalovsko-košickej eparchie.

MICHALOVSKO – KOŠICKÁ EPARCHIA ZASVÄTENÁ IKONE MATKY BOŽEJ KLOKOČOVSKEJ – PANEJ ZEMPLÍNA

Samotné duchovné slávnosti začali v sobotu podvečer, kedy po privítaní pútnikov a vladyku Juraja, začali celonočné bohoslužby, ktoré vyvrcholili nedeľnou archijerejskou sv. Liturgiou.

Počas slávností mali veriaci možnosť pokloniť sa nielen milostivej ikone Bohorodičky, ale aj ostatkom svätých, ktorí počas svojho života boli zviazaní s naším krajom a odovzdávaním pravoslávnej viery – sv. mučeník a divotvorca Ján Sučavský, sv. kňaz a mučeník Maxim Sandovič – Gorlický, sv. prepodobný Alexej Karpatoruský a sv. prepodobný Jov Uhoľský a Michalovský.

Vsenočné bdenie (Veľká večerňa s utreňou) spolu s vysokopreosvieteným vladykom Jurajom slúžili – mitr. prot. Bohuslav Senič, tajomník biskupského úradu a správca cirkevnej obce v Sobranciach, prot. Sergej Barilik, správca cirkevných obcí v Michalovciach, jerej Pajsij Radoslav Lupjan, správca cirkevnej obce Cejkov a Kašov.

Mnohí veriaci pristúpili k sv. tajine Pokánia, aby sa mohli aj pri nočnej sv. Liturgii, cez prijatie sv. Darov Tela a Krvi Hospodina zjednodiť so svojím Spasiteľom.

Nočnú sv. Liturgiu slúžili duchovní otcovia - prot. Pavol Novák z Inoviec, prot. Marián Čičvák z Úbreža a jerej Pajsij Radoslav Lupjan z Cejkova.

Modlitebný celonočný maratón v pútnickom chráme zakončil molebnom k Bohorodičke s prosbami za chorých a o požehnanie pre naše rodiny, ktorý pred milostivou ikonou zneje počas celého roka a ktorý slúžil správca cirkevnej obce a pútnického chrámu o. Nikodim D. Tomko.

Nedeľnú archijerejskú sv. Liturgiu, pri príležitosti 350. výročia slzenia Klokočovskej ikony, slúžil vysokopreosvietený vladyka Juraj, arcibiskup michalovsko – košický, s duchovenstvom a veriacimi z rôznych kútov našej eparchie, susednej prešovskej eparchie, ako aj mnohých priateľov a sympatizantov pútnického nižno - rybnického chrámu.

Počas sv. Liturgie bola michalovsko - košická eparchia zverená do materinskej opa-

tery Bohorodičky a pod Jej omofor, ktorý nad ľudom Zemplína už 350 rokov rozprestiera cez Jej milostivú ikonu. Na znak tohto zasvätenia bola k milostivej klokočovsko - nižnorybnickej ikone pripnutá strieborná votívna plaketa znázorňujúca "DOM ZALOŽENÝ NA SKALE", ktorý je symbolom nášho eparchiálneho spoločenstva.

Ako je už zvykom, duchovné slávnosti boli zakončené posvätením koliva a požehnaním slávskeho koláča. SLÁVA BOHU ZA TENTO MILOSTIVÝ ČAS !

NEOPUŠČAJ NAS, MOLI SJA ZA NAS,
PRESVJATAJA BOHORODICE, SPASI NAS !

O. Dušan Nikodím Tomko, správca cirkevnej obce
a pútnického chrámu v Nižnej Rybnici

AKO SA MÁME MODLIŤ

Ty si chrám Boží, nehľadaj miesto pre modlitbu, potrebné je iba duševné rozpoloženie – modlí sa v umyvárni, na ceste, na posteli a kde by si bol – modlí sa. Jeremiáš modlil sa v cisterne, Daniel v levovej jame, traja mládenci – v ohnivej peci, lotor – na kríži, Jób – na hnojisku, Mojžiš – pri mori, Jonáš – v útrobách veľryby, a Boh ich vnímal. **(Sv. Ján Zlatoústy)**

Hoci nemáš dar modlitby, no modlí sa aj za dušu iného, keď on s vierou ťa prosí, lebo silná býva viera prosiaceho modlitby. V modlitbe má byť predovšetkým vďakyvzdanie, potom vyznanie, duševné skrušenie v hĺbke citov a potom už vlastná prosba. Takýto spôsob modlitby je najlepší, ako je to odhalené anjelom. **(Sv. Ján Lestvičník)**

Keď sa modlíš za odpustenie svojich hriechov, posilňuj sa vždy vierou a nádejou na Božie milosrdenstvo pripravené vždy odpúšťať naše hriechy po úprimnej modlitbe a vždy sa obávaj toho, aby nezapadlo do srdca zúfalstvo prejavované ťažkou skľúčenosťou srdca a vynútenými slzami. **(Sv. Ján Kronštadtský)**

Never svojmu telu, ktoré ti hrozí neschopnosťou v čase modlitby: klame. Začneš sa modliť – uvidíš, že telo stane sa tvojím pokorným sluhom. Modlitba aj jeho oživí. (**Sv. Ján Kronštadtský)**

Boh nás počúva, a čo prosíme, dáva za podmienok: 1) ak sme dôstojní dostať to, čo prosíme; 2) ak sa modlíme v súlade s Božími zákonmi; 3) ak sa modlíme neustále; 4) ak neprosíme o veci všedného života; 5) ak prosíme to, čo je užitočné; 6) ak spĺňame potrebné aj z našej strany. **(Sv. Ján Zlatoústy).**

Blahoželanie k 50. narodeninám

Dňa 27. júla 2020 sa dožíva krásneho životného jubilea **50 rokov** náš duchovný správca Pravoslávnej cirkevnej obce v **Kalnej Roztoke, mitr. prot. Mgr. Vladimír IGNÁC.**

Chceli by sme mu poďakovať za rady, snahu, trpezlivosť i obetavosť, za lásku i milé slovo, ktoré rozdáva pri každom kroku, za modlitby, za pomoc, ktorú prejavuje v každom smere a my nezabúdame ani na jeho duchovnú podporu. Prajeme mu dobré zdravie, rodinnú pohodu, veľa úspechov a Božie požehnanie na nive Christovej. Pre nášho „svjaščennika" a jeho rodinku vyprosujeme od Presvätej Bohorodičky ochranný omofor a od Spasiteľa Isusa Christa **mnohaja i blahaja lita!**

Rodina Janková a pravoslávni veriaci obce Kalná Roztoka

„Christos posredi nás! I jest i budet!"

Týmito slovami sa prihovárame a pozdravujeme našu sestru v Christu **Annu Kosiakovú,** ktorá sa v auguste dožila **80 rokov.**

Jej život je spojený s chrámom sv. apoštolov Petra a Pavla v Trebišove. Stará sa o chrám, je kurátorka, cerkovníčka, cez týždeň pri bohoslužbách kantoruje a je k dispozícii pre chrám celých 24 hodín denne.

„Silou a chválospevom je mi Hospodin, stal sa mi záchrancom. On je môj Boh, budem Ho oslavovať, Boh môjho Otca, budem Ho zvelebovať" (2 Mjž 15,2).

Aj touto cestou jej chceme poďakovať za jej lásku k Bohu ku chrámu a cirkevnej obci a nech jej dá Hospoď Boh veľa sily, zdravia a udelí jej svoju blahodať, aby bola ešte dlho oporou našej cirkevnej obce. ***„Lebo Ty si mi býval na pomoci a v tôni Tvojich krídel plesám. Duša mi k Tebe priľnula a Tvoja pravica ma podopiera"*** (Ž 62, 8-9) !"

„Na mnohaja i blahaja lita!"

Mitr. prot. Ladislav Bilý, kurátorský zbor a veriaci

POZVÁNKA

na posviacku chrámu po rekonštrukcii a oslavy 20. výročia od jeho postavenia

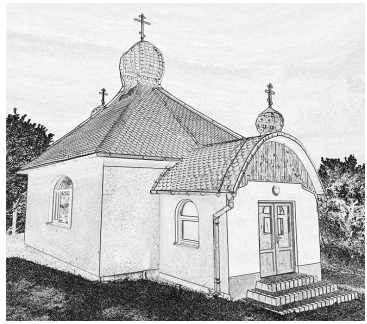

Pravoslávna cirkevná obec Parihuzovce si Vás týmto s blahoslovením Jeho Blaženosti Rastislava, arcibiskupa prešovského, metropolitu českých krajín a Slovenska, dovoľuje srdečne pozvať na posviacku chrámu Roždestva Presvätej Bohorodičky po rekonštrukcii a oslavy 20. výročia od jeho postavenia. Podujatie sa uskutoční **v sobotu 19. septembra 2020** s nasledujúcim programom:

9.00 – posviacka chrámu po rekonštrukcii,

9.30 – slávnostná svätá Liturgia.

Príďte svojou prítomnosťou podporiť maličké duchovné stádo pravoslávnych veriacich v tejto malej obci počas okrúhleho výročia od postavenia tunajšieho pravoslávneho chrámu, ktoré sa poteší z účasti každého jednotlivca. Tešíme sa na spoločné modlitby.

S láskou v Christu

prot. ThDr. Peter Soroka, PhD.,
duchovný správca PCO Parihuzovce

OBSAH - Оглавлѐніе

A kto som ja?
(Matuška Veronika).....3

Proroctvá a predobrazy Presvätej Bohorodičky v Starom Zákone a ich uplatnenie v liturgických textoch Pravoslávnej cirkvi (I)
(Mgr. David Kosť).....5

Moja spomienka na detstvo
(Prot. Ján Biloruský).....8

Utrpenie svätého jeromartýra Irineja, biskupa Sirmijského
(Jerej Peter Dobrík).....10

Svätý Spiridon, veľký divotvorca, Trimifuntský (II) Zázraky
(o. Dušan Tomko).....13

„Ajhľa, teraz je deň spasenia" (2 Kor 6, 2)
(Prot. Peter Kormaník).....15

„A neuveď nás do pokušenia, ale zbav nás zlého. Lebo Tvoje je kraľovstvo, i moc, i sláva na veky. Amen" (Mt 6, 13)
(Prot. Marek Ignacik).....18

Neznámy známy jeroschimonach Sergej (Četverikov) (I)
(Jerej Marian Derco).....19

Quo vadis...
(Prot. Marek Ignacik).....21

História Pravoslávnej cirkevnej obce Vyšná Jablonka
(Prot. Ján Kosť).....22

Čo je to pamätanie na smrť? Čo to znamená?
(Michal Senič).....25

Zo zahraničia.....27

Zo života prešovskej eparchie.....29

Zo života michalovsko-košickej eparchie.....36

Blahoželania.....40

Pozvánka.....41

OZNAM: Týmto si vás dovoľujeme informovať, že z nariadenia ÚMR PC sú blahoželania a posmrtné spomienky s výnimkou pravoslávnych duchovných spoplatnené sumou 7 eur. Reklamy a pozvánky na zárobkové akcie (zájazdy, tábory a pod.) sú spoplatnené sumou 10 eur za pol strany a 20 eur za celú stranu.

V prípade záujmu môžete svoju reklamu umiestniť aj na našu internetovú stránku www.orthodox.sk. Cena dohodou.

Na prednej strane obálky:

Interiér pravoslávneho chrámu sv. Serafima Sarovského v Bardejove

Odkaz sv. Cyrila a Metoda

Заповіт св. Кирила і Мефодія

09 / 20

Mesačník Pravoslávnej cirkvi na Slovensku

Ročník LXV/2019
ISSN 0139-9012

S požehnaním Jeho Blaženosti Rastislava, arcibiskupa prešovského, metropolitu českých krajín a Slovenska

Vydáva: Metropolitná rada Pravoslávnej cirkvi na Slovensku

Adresa redakcie:
Bayerova 8, 080 01 Prešov

Telefón: 051/77 24 736, 0908 879 835
E-mail: ocam@orthodox.sk
Web: www.orthodox.sk, www.ocam.orthodox.sk

Zodpovedný redaktor: Prot. Vasyľ Kuzmyk
Jazyková úprava: Prot. Peter Kormaník

Vychádza 12-krát do roka.

Tlač: Tlačiareň svidnícka, spol. s r. o. čat. Nebiljaka 121/18, 089 01 Svidník

Ročný príspevok pre jednotlivcov **6,- € + poštovné 6,- €,** polročný príspevok pre jednotlivcov **3,- € + poštovné 3,- €**
Účet: IBAN: **SK810900 0000 0000 96292967**
BIC: **GIBASKBX**

Objednávky na odber:
Úrad Metropolitnej rady Pravoslávnej cirkvi
Bayerova 8, 080 01 Prešov
Tel. č.: 051/7724 736
E-mail: mrpc@orthodox.sk
Každá pravoslávna cirkevná obec.

Povolené EVPT 167/2008 z 27. 11. 2008.
Číslo indexu: EV 173/08.